

Čas počitnic je gotovo najlepši. Tako brezskrbno in veselo je, še posebej najmlajšim. Možnosti za prijetno preživljanje prostega časa je tudi za tiste,

ki so ostali doma, precej. Zanje so poskrbela društva prijateljev mladine, ki so tudi tokrat pripravila bogate programe aktivnosti.

Zagotovljena sredstva za šolo

Aktivnosti za gradnjo nove, nujno potrebne osnovne šole v Titovem Velenju, so tudi v teh dopustniških dneh v polnem teku.

Podpisniki samoupravnih sporazumov o zagotovitvi sredstev za to gradnjo so prvi del finančnih obveznosti že pokrili, tako da so sredstva za prvo fazo izgradnje nove šole zagotovljena. Tako je izpolnjen tudi eden izmed pomembnih pogojev za pridobitev dovoljenja za to gradnjo. Pridobili naj bi ga še v tem mesecu, tako da bodo dela pri izgradnji šole lahko pospešeno stekla.

Vegrad

Uspešno gradijo s prostorskimi elementi

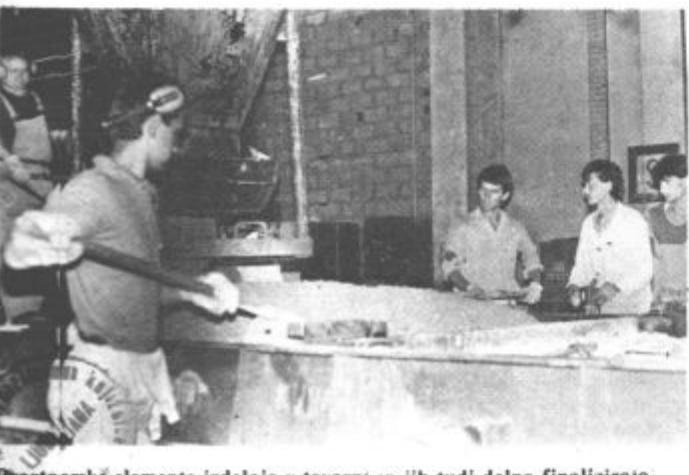
Delavci gradbeno industrijskega podjetja Vegrad se uspešno uveljavljajo po vsej Jugoslaviji s svojimi industrijskimi programi.

Z Vemont konstrukcijami gradijo velike proizvodne hale, telovadnice, z Velak konstrukcijami manjše industrijske in kmetijske objekte, veliko pa je zanimanja tudi za njihove prostorske elemente: DOM 101 s pomočjo katerih so v zelo kratkem času postavili že številne anekse, vrtce, šole, v zadnjem času pa so se z njimi preizkusili tudi na področju stanovanjske gradnje, saj gradijo na zagrebškem področju večjo sosesko individualnih stanovanjskih hiš.

Preidnost te gradnje je v tem, da prostorske elemente izdelajo v tovarni v Selah in jih delno tudi že finalizirajo. Te elemente pa

je seveda mogoče izdelovati na zalogo in jih kupcem prodati takoj, ko je podpisana pogodba o pričetku del. Tako je mogoče zgraditi še tako zahteven objekt v zelo kratkem času.

S sistemom prostorskih elementov DOM 101 bodo predvidoma gradili tudi prizidek k Zdravstvenemu domu v Titovem Velenju. Ta gradnja je v občini Velenje že dogovorjena in potrjena, v tem času pa potekajo aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja. Z gradbenimi deli ene največjih letošnjih negospodarskih investicij v občini Velenje pa naj bi začeli že konec tega meseca.

Prostorske elemente izdelajo v tovarni in jih tudi delno finalizirajo

Termoelektrarne Šoštanj

Zaključujejo remont bloka IV

V teh dneh zaključujejo delavci šoštanjskih termoelektrarn remont bloka IV, ki se je zaradi nujno potrebnih dodatnih del precej zavlekel.

Za letošnje leto so načrtovali v tej delovni organizaciji remonta na obeh največjih blokih. Prvega, na bloku V so opravili v mesecu aprilu in prve dni maja, takoj za tem pa so pristopili še k remontu bloka IV. Kmalu so ugotovili, da so lopatice turbine poškodovane in poslali so jih morali obnovitizahodno nemški firmi KWU in ravno to je vzrok, da bo remont zaključen s približno enomesečno zamudo.

Prvo pošiljko obnovljenih lo-

patic turbine so že prejeli in jo tudi vgradili, drugo pa so prejeli predvidoma v teh dneh. Lopatice bodo seveda takoj vgradili, že v ponedeljek pa naj bi opravili obvezne zagonске preizkuse in blok ob koncu meseca priključili na omrežje.

Takšno podaljševanje remonta seveda vpliva na obratovalno pripravljenost. Predsednik KPO Jaro Vrtačnik pravi, da bodo skušali zaradi nepredvidenih del pri remontu bloka IV pri statistični obdelavi doseči, da bi ta blok

izvzeli iz obračuna obratovalne pripravljenosti v letošnjem letu.

Kljub vsemu pa je treba poudariti, da remont omenjenega bloka ni vplival na preskrbo električne energije, saj je bila ta zaradi ugodnih hidrometeoroloških razmer dobra in tudi preostali šoštanjski bloki niso obratovali s polno zmogljivostjo. Manjšo proizvodnjo načrtujejo tudi še vse do 20. avgusta, ko bodo potrebe zaradi remontov na jedrski elektrarni v Krškem, precej porastle. Vendar pa tudi ta močno povečan obseg verjetno ne bo zadoščal, da bi izpolnili letošnje obveznosti.

Savinjsko-Šaleška gospodarska zbornica

Podelitev priznanj, volitve sekretarja

Prihodnji torek, 28. julija, se bodo na seji sešli člani skupščine Savinjsko-Šaleške gospodarske zbornice Titovo Velenje.

Na njej bodo med drugim pregledali izvajanje sprejetih sklepov, obravnavali predlog za podelitev priznanj zbornice za leto 1987. Na dnevnem redu pa imajo še kadrovske zadeve.

Na tej seji naj bi razrešili sekretarskih dolžnosti Savinjsko-Šaleške gospodarske zbornice Bogomirja Travnarja, ker mu je potekel mandat, na njegovo mesto pa imenovali za mandatno dobo štirih let Boža Lednika, ki je sedaj zaposlen v Iskra Delta, območna enota Celje.

Takoj po seji skupščine bo še svečana podelitev priznanj zbornice v banketni sobi hotela Paka v Titovem Velenju.

Zbornica podeljuje slednja organizacijam združenega dela in posameznikom za po-

membne dosežke pri razvoju gospodarstva in krepitevi vloge zbornice.

Kdo komu (ne) zaupa?

Baza delegatom, delegati bazi, delegati izvajalcem, izvajalci delegatom, oboji strokovnim službam... To so vprašanja, ki si jih v zvezi z napovedanimi podražitvami stanarin in komunalnih storitev verjetno postavlja mnogo občanov v naši dolini.

In prav imajo, kajti zgodilo se je pravzaprav nekaj nenavadnega. 25. 6. 1987 je bila sklicana skupščina stanovanjske skupnosti, na kateri zbor uporabnikov podražitev ni sprejel. 30. 6. 1987 je bila sklicana skupščina komunalne skupnosti, na kateri zbor uporabnikov podražitev prav tako ni sprejel. Kljub usklajevalnim sestankom pred samima skupščinama. Mnogi so dejali, da sta skupščini propadli, kar pa nikakor ni res, saj sta bili sklepčni — zasedali in odločali sta torej regularno. Le rezultat ni bil tak, kot smo navajeni: da namreč predlog izvajalcev »gre brez problemov skozi«.

Po teh dveh uspešnih skupščinah so spet sledili usklajevalni sestanki, njihov rezultat pa je bil med drugim ponoven in izreden sklic delegatov. In rezultat? Skupščina stanovanjske skupnosti tudi drugič ni sprejela predlaganih podražitev, komunalna skupnost pa po trikratnem glaso-

liko naj bi bilo tudi nepogodbeneh kmetov. Tako naj bi Erina temeljna organizacija kooperantov Šoštanj odkupila približno 200 ton zlatega zrna, kar je za področje naše občine veliko.

Plan žetve vsako leto presežemo in smo eni od redkih v Sloveniji, ki se lahko ponasamo s takšnimi številkami. Kakšen bo odkup, je v veliki meri odvisno tudi od odkupnih pogojev. Letošnji so gotovo spodbudni, saj smo koruzna zrna kupili pred cenovno ihto. Letos bodo kmetje

za kilogram pšenice dobili 1,3 kilograma koruze, kar bi se moralo odraziti pri rezultatih. Prejšnja leta smo namreč menjali kilogram pšenice za kilogram koruze, pravi vodja kooperacije Marjan Jakob.

Posebnih težav pred žetvijo nimajo. Ugotavljajo le to, da se kombajni, ki so jih kupili v zadnjih štirih letih, že starajo, saj je zanje treba kupiti rezervne dele. Čeprav so ti domače proizvodnje, bodo morali kot vse kaže ponje čez mejo. Ob koncu naj zapišemo še to, da bodo kmetje — pogodbeni plačali za uro kombajna 20 tisoč, nepogodbene pa bo veljala ura žetve 24 tisoč dinarjev.

—tap—

Krajevna skupnost Lokovica

Podpisali bodo listino o trajnem sodelovanju

V spomin na 27. julij, leta 1943, ko je okupator odpeljal v taborišča veliko krajanov, praznujejo prebivalci krajevne skupnosti Lokovica krajevni praznik. Letos ga bodo proslavili to nedeljo ob 14. uri pred tamkajšnjim domom krajanov.

Kot pravijo, bodo čez dober mesec predali svojemu namenu posodobljena 2 kilometra ceste, in sicer odcepa Zapešek—Klep in Čremožnik—Anclin. Vendar bodo za to pridobitev bogatejši šele čez dober mesec. V nedeljo pa bodo na svečani seji skupščine krajevne skupnosti podpisali

listino o trajnem sodelovanju na področju kulturnega, društvenega in družbenopolitičnega sodelovanja s krajevno skupnostjo Zavodnje.

Kulturni program ob tej priložnosti bodo pripravili moški in ženski pevski zbor ter recitatorski skupini.

Občinska organizacija Rdečega križa

Izredna solidarnostna akcija

Že večkrat smo zapisali, da kri rešuje življenje. Prav poleti je potreba po tej življenjski tekočini veliko.

Ker se naša občina po številu darovalcev krvi uvršča v sam vrh v Sloveniji in tudi Jugoslaviji, se je Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane znova obrnil, v tem kriznem obdobju, po pomoč na občinsko organizacijo Rdečega križa Velenje. Tako bo ta organizirala v četrtek, 30. julija, krvodajalsko akcijo. Potekala bo od 6. do 16. ure v prostorih Rekove

družbene prehrane. Organizatorica te izredne solidarnostne akcije je prepričana, da se bodo občani kljub dopustom odzvali njenemu vabilu in tako znova pokazali svojo veliko mero pripravljenosti pomagati sočloveku. Ob tej priložnosti bodo ugotavljali tudi morebitno prisotnost virusa AIDS v krvi darovalcev.

Super model

formula 3

Elkroj

Delegatska vprašanja in odgovori

VPRAŠANJE:

Delegacija osnovnih šol A. Aškerc in G. Siliha ter Glasbene šole je na 12. zasedanju zbora združenega dela občinske skupščine ob obravnavi poročila o izvajanju sklepov skupščine glede razreševanja neustreznega položaja elektroenergetske dejavnosti postavila vrsto vprašanj in trditve, na katera je težko odgovoriti natančno in jasno.

ODGOVOR:

Večino odgovorov na postavljena vprašanja o vplivih, posledicah in smereh reševanja ekoloških problemov je mogoče najti v

gradivu, ki smo ga za potrebe javne obravnave pripravili Komite za PGVO, Komite za DD, DO RLV in DO TEŠ in je bilo objavljeno v tedniku Naš čas.

Glede na to, da bo premož tudi do konca stoletja temeljni vir energije, električna energija iz TEŠ pa nepogrešljiv energetski vir za SR Slovenijo, je zaradi hitro napredujočega propadanja okolja ter ogroženosti življenja in zdravja ljudi potrebno takoj pristopiti k izpeljavi naslednjih ukrepov:

1. Spremeniti plan naložb ISEP in po potrebi tudi druge sektorske in družbene planske

dokumente, da bo ekološka sanacija TEŠ zagotovljena že v tem srednjeročnem obdobju.

2. Spremeniti plan ISEP in DO TEŠ tako, da bo izgradnja ekološko informacijskega sistema izpeljana že v letošnjem letu.

3. Zagotoviti takojšnje zmanjšanje škodljivih emisij TEŠ za najmanj 30 %. Po delovanju ekološko informacijskega sistema pa programirati obratovanje TEŠ v odvisnost od ugotovljenih maksimalnih koncentracij SO_x.

4. Zagotoviti redno delovanje ekološko informacijskega sistema s sprotim posredovanjem poročil o 24 urnih koncentracij

jah in maksimalnih dnevnih koncentracij SO_x z merilne postaje Zavadnje.

5. Vzpostaviti spremembo zakonodaje za zaostrite odgovornosti onesnaževalcev in delovanja inšpekcijskih organov.

6. Vzpostaviti prejem intervencijskega zakona za zagotavljanje sredstev za izvajanje ekološke sanacije TEŠ, kjer bodo uporabniki električne energije v odvisnosti od dejanske porabe.

7. Zagotoviti pripravo operativnega plana posebnih sanitarnih tehničnih ukrepov v prizadetih gozdovih z obveznostjo izpeljave v družbenem in zasebnem sektorju.

8. Zagotoviti izvajanje raziskav o ekoloških razmerah v Šaleški dolini s povdorkom na posledicah v zdravstvenem stanju prebivalstva.

V nadaljnjem razvoju elektroenergetske dejavnosti v naši občini in republiki ravnokar poteka javna razprava, v kateri kaže, da sprejete družbenoplane rešitve v SDP 86/2000 tako po naraščanju porabe energije, kot po zagotavljanju energetskih virov, zlasti pa po tempu reševanja posledic v okolju in prostoru ne ustrezajo in jih je potrebno menjati.

Iz razprav in zaključkov bo mogoče natančneje odgovoriti na vprašanja o nadaljnjem tempu in obsegu proizvodnje premož, in električne energije, z njim povezanim odpiranjem jame Šostanj in izgradnje nadomestnih termoelektričnih objektov v dolini.

Predsednik občinskega komiteja za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja
Jože MRAZ, ing. stroj. s. r.

VPRAŠANJE:

Krajani krajevne skupnosti Cirkovce smo ogorčeni, ker smo iz mnogih ust in ne neposredno od organa, ki je odgovoren izvedeli, da se zopet pripravljajo nekaj za naše otroke — za naše šolarje, da so zopet naši otroci objekt premeščanja iz ene na drugo šolo. Učenci Cirkovce, Škal in Plešivca naj bi namreč v naslednjem letu obiskovali osnovno šolo Biba Röck v Šostanju. Naši krajanje opozarjajo na probleme, ki bodo nastali s to premeščitvijo. Sedaj ko naši šolarji obiskujejo osn. šolo v Titovem Velenju lahko obiskujejo dopolnilni oz. dodatni pouk, zdravilne, zoben, zdravilne in opravljajo ostale aktivnosti ter se lahko prevažajo z delavskim avtobusom. Če pa bodo premeščeni v Šostanj teh ugodnosti ne bodo imeli, prav tako bomo morali krajanje obiskovati roditeljske sestance v Šostanju. Problemi s prevozom otrok se pojavljajo že sedaj, še zlasti pa v zimskem času. Ob morebitni premeščitvi pa bodo še večji.

Prosimo, da naše želje, predloge in pripombe upoštevate, sicer bomo prisiljeni speljati protestno akcijo, ki pa si jo najbrž ne želimo.

DELEGACIJA KS CIRKOVCE

VPRAŠANJE:

Pred nedavnim se je po kraju razširila govorica, da bodo morali šolski otroci, ki obiskujejo osnovno šolo MPT v Titovem Velenju z novim šolskim letom zaradi prostorske stiske v Šostanju.

Krajane je novica zelo razburila in smo odločno proti predlogu. Vprašamo se, zakaj moramo prav mi, z obrobja, prvi občutiti, če v dolini zaškrlije.

Vprašamo tudi kdaj bo kdo poklican na odgovornost kdo od vo-

dilnih, ki ob dolgoročnih planih zaposlovanja ni poskrbel za sredstva za šolstvo. V obrobni krajevni skupnosti smo morali ob izgradnji ali adaptaciji šol veliko sredstev dodatno prispevati ali delati udarniško. Vprašamo kakšen bo delež oziroma prispevek predvsem priseljenih za novo šolo.

DELEGACIJA KS PLEŠIVEC

ODGOVOR:

Obč. komite za družbene dejavnosti je uvrstil na svojo 30. sejo, ki je bila 23. 4. 1987, predlog spremembe odloka o šolskih okoliših, ki bi začela veljati s šolskim letom 1987/88.

Predlog spremembe odloka o šolskih okoliših je pripravila DO VIZ Velenje in pri tem upoštevala ugotovitve in sklepe vseh treh zborov skupščine z dne 24. marca 1987, ko je obravnavala poročilo o pripravah na gradnjo VII. osnovne šole v Titovem Velenju.

O aktualnosti in nujnosti obravnave, da se sprememba sprejme na zborih skupščine že v mesecu maju 1987, ker je od nje odvisna nadaljna možnost organizacijskih priprav za šolsko leto 1987/88 v delovni organizaciji VIZ Velenje, je predsednik komiteja za družbene dejavnosti 22. 4. 1987 informiral Izvršni svet SO Velenje.

Obč. komite za družbene dejavnosti je sprejel ugotovitve in sklepe, ki jih daje v obravnavo Izvršnemu svetu in zborom občinskih skupščin.

UGOTOVITVE:

1. Občinski KDD ugotavlja, da je predlog spremembe odloka o šolskih okoliših, ki ga je pripravila DO VIZ Velenje, v skladu s 3. odstavkom sklepa vseh treh zborov občinske skupščine z dne 24. marca 1987, ko so obravnavali poročilo o pripravah na gradnjo VII. osnovne šole.

2. Občinski KDD ugotavlja, da se vlagajo maksimalni napor pri pripravi na gradnjo preprotno VII. osnovne šole, ki bo omogočilo čimprejnejši začetek gradbenih del.

3. Obč. KDD ugotavlja, da v šolskem letu 1987/88 na osnovnih šolah v Titovem Velenju ni več smiselno mogoče organizirati nobenega oddelka COŠ. Zaradi prostorske stiske morajo preiti štiri osnovne šole v dve izmene, ena pa še ostane v izmeni in pol.

4. Obč. KDD ugotavlja, da se bodo pogoji dela na osnovnih šolah v Titovem Velenju v šolskem letu 1987/88 občutno poslabšali, vendar ne bi razmišljali za to šolsko leto o spremembi šolskega okoliša, po kateri bi medmestne krajevne skupnosti (KS »Franc Leskošek-Luka« Pesje, KS Škale-Hrastovec ter zaradi organiziranja šolskih prevozov še KS Plešivec in KS Cirkovce) priključili šolskemu okolišu dveh osnovnih šol v Šostanju.

5. Obč. KDD ugotavlja, da bo nujno realizirati v 1. in 4. točki predlagano spremembo šolskih okolišev osnovnih šol v šolskem letu 1988/89, če bi prišlo do zakasnitve pri zaključku gradnje VII. osnovne šole.

SKLEPI:

1. Občinski KDD se zaveda poslabšanja delovnih pogojev v osnovnih šolah v Titovem Velenju s šolskim letom 1987/88, vendar ne more Izvršnemu svetu in zborom občinske skupščine predlagati spremembo odloka o šolskih okoliših z veljavnostjo od 1. 9. 1987 dalje, s katero bi medmestne krajevne skupnosti (KS »Franc Leskošek-Luka« Pesje, KS Škale-Hrastovec, KS Plešivec, KS Cirkovce) priključili k šolskemu okolišu dveh osnovnih šol v Šostanju.

2. Obč. KDD predlaga Izvršnemu svetu in zborom Skupščine

občine Velenje, da sprejmejo predlagano spremembo odloka o šolskih okoliših v letu 1988, če VII. osnovna šola ne bo zgrajena do 1. septembra 1988.

Predsednik
Obč. komiteja za družbene dejavnosti

Emil Hartner

VPRAŠANJE:

KS Bečve predlaga, da komite za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja zahteva od obrtnika Aleksandra Viherja izpolnitve vseh zakonskih in odgovornih obveznosti, še zlasti s področja varstva okolja in motenja javnega miru v KS.

DELEGACIJA KS BEČVE

ZAHTEVEK KOMITEJA ALEKSANDRU VIHERJU:

V zvezi z vašo obrtno dejavnostjo in njenim vplivom na neposredno okolico potekajo v zaselku Bečve različni spori že od leta 1981. to je od samega začetka delovanja vaše obratovalnice.

Vsi dosednji poravnalni poizkusi organov KS Bečve, ukrepi inšpekcijskih organov in predlogi Komiteja za PGVO niso uspeli odpraviti nesoglasij, odločitve sodišča pa so pripeljale delo do povečanja napetosti in nezadovoljstva v zaselku.

Nezadovoljstvo in napetosti v zaselku se nanašajo predvsem na način uporabe skupne dovozne ceste (poti), ki je že vrsto let v skupni služnosti rabi vse prizadeti krajanje in še nekaterih drugih lastnikov zemljišč, ki jo vi s svojo obrtno dejavnostjo občasno motite, še večkrat pa to store vaše nepoučene stranke.

Komite za PGVO je že v letu 1984 in ponovno v letu 1985 predlagal rešitev problematike z izvedbo dveh dostopnih poti, vendar ste taki rešitvi nasprotovali.

V letošnjem letu so se pritožbe s strani prizadetih krajanje v KS Bečve na obstoječe nerazrešeno stanje ter neučinkovitost upravnih organov ponovno oživele tako, da je zbor krajevne skupnosti občinske skupščine zadolžil Komite za PGVO za aktivno delovanje in odpravo problematike.

Komite za PGVO je po ponovni proučitvi okoliščin in na podlagi razpoložljive dokumentacije ugotovil, da gre v danem primeru poleg občasnih motenj okoliščine za vašo dejavnostjo predvsem za pogosto preseganje služnosti na skupni dovozni poti, pa vam NALAGA

1. da pridobite soglasje udeležencev služnostne pravice in KS Bečve soglasje za razširitev služnosti na obravnavani cesti za potrebe vaše obrtne dejavnosti, ter izpeljete vpis razširitev služnosti v zemljiško knjigo, ali

2. da si izvedete svojo dovozno pot izven obstoječe poti, ki je v skupni služnosti

Upravni organ, ki vam je v letu 1980 izdal obrtno dovoljenje ni mogel predvideti, da boste s svojo obrtno dejavnostjo moteče vplivali na okolico in presegali služnostno pravico na skupni dovozni poti, saj vas je KS Bečve s soglasjem k ustanovitvi obratovalnice zavezala za vzdrževanje javnega reda in miru v soseski.

Glede na ugotovitve o pogostem kršenju mira v soseski s preseganjem služnostne pravice so gornje zahteve utemeljene.

Prosimo, da nam v roku 30 dni sporočite katero od ponujenih variant rešitev boste izpeljali in do kdaj jo nameravate izvesti, sicer bo Komite za PGVO razpravljal o odvzemu obrtne dovoljenja.

Predsednik komiteja za planiranje, gospodarstvo in varstvo okolja
Jože MRAZ, ing. stroj.

Samoupravna stanovanjska skupnost

Že drugič zavrnilo višje cene stanarin in najemnin

Pisali smo že, da so delegati skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Velenje na junijski skupščini zavrnilo predlog povišanja cen stanarin in najemnin, in da se ne dajo prepeljati žejni čez vodo. V začetku prejšnjega tedna so znova sedli v delegatske klopi delegati zbora uporabnikov tega sisa materialne proizvodnje s prav takim namenom kot pred tremi tedni. Toda, tudi tokrat ni bilo nič drugega. Ali so imeli prav? Kaj pomeni že druga zavrnitev višjih cen stanarin in najemnin za to področje? Kako torej naprej na področju stanovanjske politike? Vsa ta vprašanja smo zastavili predsedniku skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti občine Velenje Silvu Koprivnikarju.

Ali so delegati ravnali prav?

»Mislim, da ne. V Sloveniji in seveda tudi v naši občini smo se v začetku tega srednjeročnega obdobja odločili za prehod na ekonomske stanarine. Vse te cilje smo zapisali v družbeni dogovor, ki so ga podpisali sindikat, zbornica, izvršni svet in zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije. To opredelitev najdemo tako v republiški kot občinski resoluciji. Za takšno usmeritev so glasovali tudi delegati sami pri obravnavi planskih dokumentov te skupnosti.«

Od kod torej razlogi za nesoglasje?

»Osebo ne vidim kakšnih posebnih razlogov, ki so delegate vodili k takšnemu ravnanju. Družbeni cilj je jasno opredeljen. Pri stanovanjski skupnosti smo izračunali, da bi stanarina predstavljala pri poprečni stanarini 14 tisoč dinarjev v družinskem proračunu. Socialni trenutek tu ni glavna ovira (nanj so opozarjali predvsem delegati Rudnika lignita Velenje). Sploh ob dejstvu, da je naša občina po osebnih dohodkih nekje nad slovenskim povprečjem. K takemu ravnanju delegatov je gotovo prispevala levji delež stališče odobra pri občinskem sindikalnem svetu, ki prav tako ni glasoval za 61 odstotno povišanje stanarin in najemnin. Mislim, da je bilo stališče te delegacije preuranjeno in premalo pretehtano.«

Kaj pa tisti občani, katerih življenjska raven bi bila ob drugi letošnji podražitvi ogrožena?

»Ti imajo možnost uveljavljanja subvencije oziroma nadomestila stanarine. Dejstvo je, da socialnega položaja delavcev s to družbeno pomočjo ne moremo ohranjati! Rešujemo ga lahko tam, kjer nastajajo družbeni produkti — v organizacijah združenega dela, z boljšim delom, drugačno organizacijo, dobro kadrovske politiko. Subvencije gotovo ne motivirajo delavcev za vse te vrline!«

Kakšni so cilji prehoda na ekonomske stanarine?

»Uvajanje ekonomskih zakonitosti, torej naj bi tudi stanarine predstavljale neko realno ceno družbenega stanovanja, vzdrževanje stanovanjskega fonda, umno koriščenje slednjega. Cena stanovanja naj bi vplivala na drugačen odnos uporabnikov do neposrednega upravljanja in gospodarjenja s stanovanji. Danes bi potrebovali okrog 1000 starih milijard dinarjev, če bi želeli zadovoljiti vse potrebe na tem področju. Posledice iz preteklih let, ko s stanarino nismo zbrali toliko denarja, kot je narekovalo tekoče vzdrževanje, že kažejo svoje ostre zobe in napovedujejo večjo krizo.«

Letos naj bi v občini stanarine dvignili trikrat?

»Prvo povečanje je skupščina stanovanjske skupnosti občine Velenje potrdila februarja letos, in sicer 57 odstotno, drugo 61 odstotno povečanje naj bi »stopilo v veljavo« 1. julija? s tretjim povečanjem ob koncu leta, pa naj bi stanarine uskladili z rastjo inflacijskih gibanj v letošnjem letu. Toda... Naj še povem, da so v drugih slovenskih občinah imeli predlog za 100 odstotno povečanje, in da se z 61 odstotki naša občina ni uvrščala na vrh te lestvice.«

Ali bi s temi povečanji ob koncu leta prišli na ekonomske stanarine v občini?

»Ne. Ob koncu leta naj bi ta dosegla le 2,4 odstotka valorizirane vrednosti stanovanja. Ekonomska stanarina, ki naj bi jo dosegli ob koncu srednjeročnega obdobja, pa naj bi predstavljala 3,42 odstotkov od vrednosti stanovanjskega fonda.«

Kaj ste naredili pri stanovanjski skupnosti od prve zavrnitev predloga višjih cen stanarin in najemnin do danes?

»Po prvem neuspelem glaso-

vanju smo si zastavili vrsto aktivnosti, da bi vprašanja, ki so jih delegati na junijski skupščini tega sisa povedali, rešili. Očitno so nam slabo gospodarjenje s stanovanjskim fondom, torej vzdrževanje stanovanj, delitve sredstev, stroškov... V nekaterih pogledih so imeli popolnoma prav! Zato je bilo potrebnih precej aktivnosti, da smo do julijske skupščine vsa vprašanja okrog gospodarjenja, vzdrževanja stanovanjskega fonda, delitve stanarin, razčistili. Hkrati s tem in predlogom o povišanju stanarin smo oblikovali mnenje, da bi denar, ki bi ga prinesle višje cene stanovanj, namenili za vzdrževanje stanovanjskega fonda. Z njim naj bi torej upravljali hišni sveti. Mislimi s, da smo s temi jasnimi družbenimi usmeritvami dosegli pogoje za prehod na ekonomske stanarine, in da bodo delegati glasovali za!«

Vendar vsi delegati niso bili proti povišanju stanarin?

»Na prvi in drugi skupščini je večina prisotnih glasovala za. Vendar je za sklep potrebna večina vseh delegatskih mest. Ker pa se skupščine ubadajo s problemom skopčnosti, že nekaj delegacij oziroma nekaj delegatov pretehta odločitev. Na zadnjem zasedanju zbora uporabnikov samoupravne stanovanjske skupnosti je bilo 20 odstotkov delegatov proti povišanju, ostali so vsi glasovali za!«

Kako torej naprej na področju stanovanjskega gospodarstva v občini?

»Ker so sedaj počitnice, nas čaka ogromno dela v jeseni. Najprej bodo morali vsi, ki na tem področju delajo, tudi sindikat, narediti poglobljeno analizo, vsi skupaj odgovoriti na vprašanje — ali bomo uresničili družbeno usmeritev, zapisano v nešteto dokumentih in tako poenoteni ter na osnovi argumentov šli v okolja, kjer so glasovali proti. Če ne bomo uspeli? S stanovanjskim dinarjem bomo v občini odpravili še manj manjših napak kot doslej, večjih vzdrževanj — enostavno jih ne bo...! Ob koncu naj povem, da smo poleg občine Trbovlje edina občina v Sloveniji, ki drugega povečanja stanarin še ni sprejela.«

—ta—

Delovna organizacija Paka

Krepko smo že zakorakali v sredo glavne turistične sezone. Po napovedih naj bi bila ta uspešna. Zadnje vesti s turističnih območij pa niso tako razveseljevali. Povsod namreč ugotavljajo, da je prostora pod soncem še dovolj, tako v kampih kot zasebnih sobah in hotelih. Kako pa kaže za letošnjo turistično boro v naši občini, kjer smo razvoju turistične gostinske dejavnosti v zadnjem obdobju namenili precej pozornosti. Vsa ta prizadevanja naj bi dala že nekoliko boljše rezultate na tem področju šele prihodnje leto.

V turistično gostinski delovni organizaciji Paka v Titovem Velenju pravijo, da so v poletnih mesecih poslovne goste v prenočitvenem delu hotela zamenjali predvsem tranzitni dopustni-

Sezono pričakali bolje pripravljeni

ki, Avstrijci, Zahodni Nemci, Holanci, in športniki, ki se pripravljajo na razne športne prireditve. Po deževnem juniju ugotavljajo v svojih poslovnih notah povečan promet, zlasti v tistih, kjer imajo še vrtno teraso in na bazenih.

»Na letošnji turistično sezono smo se v delovni organizaciji Paka dobro pripravili in se dogovorili, da bomo z notranjimi ukrepi popestrili ponudbo. Tako se je na vrtu Kajuhovega doma v Šostanju, ki je precej bolj urejen kot lani, zvrstilo že nekaj kulturnih in zabavnih prireditev. Gostje pa imajo na voljo tudi več kulturnih specialitet, po katerih je ta že znan,« pravi direktorica gostinsko turistične delovne organizacije Paka Slavica Zabukovnik — ponudbo na bazenu v tem kraju

poskušajo prav tako prisluniti željam in potrebam gostov v največji možni meri. V mesecu avgustu pa bo v Šostanju sploh nad vse živahno. Skupaj s tamkajšnjimi turističnimi društvom bodo, tako kot lani pripravili turistični teden. Poleg bogatega programa se bodo na njem predstavile še kmečke gospodinjice s svojimi kulturnimi dobrotami.

Tudi v Titovem Velenju, po besedah sogovornice, v času sezone ne bo mrtvo. Tako naj bi v atriju Kavarn, slaščičarne center, skupaj s kulturnim centrom Ivana Napatnika, pripravili

ob sobotah in nedeljah glasbene večere, posamezne nastope raznih kulturno umetniških skupin načrtujejo še na vrtu hotela Paka. Pri kotodvorski restavraciji v Titovem Velenju pa naj bi oživel vrt, na katerem se je menda v prejšnjih letih najbolj plesalo. V programu kulturnih prireditev pa tudi letos najdemo njihovo gostilno v Starem Velenju. Prava paša za oči bo slaščičarska razstava v mesecu avgustu na kateri naj bi letos s svojimi slaščičarskimi umetninami sodelovalo več »strokovnjakov« s tega področja.

»Od letošnje turistične sezone si glede na vložen trud in vsa naša prizadevanja za čim pestrejšo ponudbo precej obetamo. Po naših ocenah smo se na sezono precej bolje pripravili kot prejšnja leta, zato uspehi ne bi smeli izostati. Sicer pa bodo svoje mnenje o teh naših prizadevanjih najbolje povedali tisti, ki zahajajo v naše lokale,« je sklenila pogovor Slavica Zabukovnik.

-tap-

»NAS ČAS«, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Velenje, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, Cesta Františka Foita 10.

»NAS ČAS« je bil ustanovljen 1. maja 1965; od 1. janu-

arja 1973 je izhajal kot štirinajstodnevnik »Šaleški rudar«, kot tednik pa izhaja »Naš čas« od 1. marca 1973.

Uredništvo: Stane Vovk (v. d. direktor in glavni urednik), Boris Zakošek (v. d. odgovorni urednik), Milena Krstič-Pla-

ninc, Bogdan Mugerle, Janez Plesnik, Tatjana Podgoršek, Mira Zakošek (novinarji).

Izhaja ob četrtrkih. Sedež uredništva in uprave: Titovo Velenje, Cesta Františka Foita 10, telefon (063) 853-451, 856-955, 855-450. Br-

zojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvida je 200 dinarjev. Mesečna naročnina 755 dinarjev, polletna naročnina za individualne naročnike je 4.530 dinarjev, za tujino 7.670 dinarjev.

Ziro račun pri SDK, podružnica Titovo Velenje, številka 52800-603-38482.

Grafična priprava, korektura, tisk in odprema: ČGP Večer Maribor.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za »Naš čas« se po mnenju sekretariata za informiranje izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, številka 421-1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Herman Rigelnik, predsednik PO sozda Gorenje o aktualnih vprašanjih sedanjega trenutka

Dosledno izvajajmo koncept opiranja na lastne sile!

Gost v oddaji »Studio ob sedemnajstih« I. programa Radia Ljubljana v sredo, 15. julija, je bil Herman Rigelnik, predsednik poslovnega odbora sestavljene organizacije združenega dela Gorenje.

Veliko je razlogov, zakaj smo Hermana Rigelnika povabili pred mikrofona Radia Ljubljana, je poudaril voditelj oddaje, novinar Andrej Pengov-Bitenc, med najpomembnejše pa sodi gotovo neke vrste obletnica. Pred dobrimi štirimi leti, junija 1983, se je namreč začela temeljita obnova tega velikana.

Objavljamo večji del pogovora.

● **Tovariš Rigelnik.** Centralni komite ZKS si je kot osrednje vprašanje za sejo, ki bo v petek (17. julija) in na kateri bo govor o edinstvenosti vidnih tekočih gospodarskih gibanj, zastavil vprašanje, ali sedanji gospodarski rezultati ustvarjajo materialno podlago za uresničevanje kongresnih ciljev. Gre torej za vprašanje, ali so ustvarjeni pogoji za izhod iz krize, ali instrumentarij ekonomske politike omogoča tržno gospodarstvo, ustrezne ekonomske odnose s tujino, mednarodno likvidnost in podobno. Tu so še vprašanja o ekonomičnosti, inflaciji in tako naprej. Kako je s tem pri vas — v Gorenju? Ali se prostor za samoupravljanje v vaši množici kolektivov, ki jih sestavlja prek dvaindvajset tisoč delavcev, zožuje ali odpira? Težko je tudi tako obsežen proizvodni poslovni korpus, kot je Gorenje, vsaj v tem pogledu najbrž izločiti iz celote našega združenega dela?

Herman Rigelnik: Ocena našega šestmesečnega dela v letu 1987 kaže, da nekatere parametre, načrtovane za leto 1987, relativno dobro uresničujemo, nekatere slabše. Kot dobre lahko izpostavimo predvsem fizični rast proizvodnje in produktivnosti, ki ju povečujemo za okrog 10%, kot odlično bi lahko ocenil predvsem rast konvertibilnega izvoza, ki je preko 20%, kot slabo pa predvsem premajhno akumulacijo, ki je pod planirano. Predvsem so razlogi za to v neormalnih dvigih cen doma, verjetno delno tudi v tečaju dinarja in pa še vedno v vrsti slabosti, ki so znotraj sistema Gorenje.

Kar zadeva možnosti vključevanja v mednarodno delitev dela pa tole: o izvozu sem že govoril, določene težave pa so pri uvozu reprodukcijskega materiala. V tem trenutku imamo za 5 milijonov dolarjev neplačanih obveznosti do tujine. Naslednji problem so neplačane stimulacije, teh je za okrog 5 milijard dinarjev. Moram pa reči, da vseh teh težav v Gorenju v tem trenutku ne obešamo na veliki zvon, poskušamo stvari reševati predvsem z aktiviranjem notranjih rezerv, tako kot že dozdaj.

● **O samoupravljanju in odnosu ljudi do samoupravljanja pa moram reči, da v Gorenju vseskozi gojimo koncept dela, ki gre v smeri, naj delavec ne stremi samo za prisvajanjem osebnega dohodka, ampak naj predvsem upravlja z dohodkom, to se pravi z akumulacijo, presežno vrednostjo, v smeri delitve za osebne dohodke, poslovni sklad, rezervni sklad in sklad skupne porabe. Torej smatram, da je kljub vedno manjši avtonomnosti vpliv delavca na upravljanje v Gorenju še vedno izredno velik.**

● **Po izjemnih naporih v zadnjih nekaj letih in dokajšnjem angažiranju sredstev širše družbene skupnosti so organizacije Gorenja, s tem pa tudi sestavljena organizacija združenega dela Gorenja, očitno stopile na lastne noge. Nekaj o letošnjih gospodarskih dosežkih sste že povedali. Vendar, kje je napredek, v odnosu na stanje pred leti, najbolj očitno. Dobri rezultati so po svojih specifičnih težih najbrž že ugodnejši, če jih ujememo v splošno družbeno gospodarske trende in razmere, te pa, kot kaže položaj, niso ugodne za velike proizvodno poslovne sisteme?**

Herman Rigelnik: Za nas je prav gotovo najpomembnejša ugotovitev, da niti ena delovna organizacija v šestih mesecih ne bo v izgubi. Naslednje, kar je tudi izredno pomembno, pa je dejstvo, da gre za dosti velike premike na področju razvoja. Prihajamo na tržišče z novo generacijo bele tehnike, z videorekorderjem v okviru programa elektronike široke potrošnje, z novo varilno opremo, z novim sistemom anten v delovni organizaciji Gorenje Elrad. Zaključujemo drugo fazo procesa avtonomne decentralizacije in, kar je ne nazadnje za nas monrdra celo najvažnejše, medsebojni odnosi so, tako kot od vsega z začetka, tudi danes eden izmed izredno motivirajočih osnov za širše delo v sistemu Gorenje.

● **GGotovo je ve to rezultat velikega dela in odrekanih delavcev Gorenja, na drugi strani pa, kot ste že sami omenili, podpora širše družbenopolitične skupnosti, predvsem v fazi sanacije. Vprašanje je, ali bomo trende zadržali**

sem dobro izbral, kar pomeni, da imamo danes v Gorenju izredno močno strokovno ekipo. Mislim pa, da niti to ni toliko pomembno, kot je pomembno dejstvo, da so naši medčloveški odnosi izredno dobri, na izredno visoki ravni, ne v duhu neke zlihanosti, ampak v duhu ustvarjanja več in bolje. Že od vsega začetka delamo poslovni delavci na osnovi koncepta, ki je bil pripravljen v najtežjih časih z družbeno političnimi organizacijami in s samoupravnimi organi na jasnih načelih — vsak naj opravi svoje delo, vsak z najboljšimi močmi. Mislim, da je to drugi pomembni dejavnik, ki prispeva odnosi ki je vplival na uspešno sanacijo Gorenja.

In ne nazadnje mislim, da je izredno pomembno dejstvo, da imamo v Gorenju še naprej koncept fleksibilne kadrovske politike. To pomeni predvsem to-le: dela in naloge lahko opravlja tako dolgo, dokler dosega ustrezne rezultate, edina možna osnova za napredovanje sta znanje in rezultati dela. Vse to preverjamo vsako leto z rezultati poslovanja. Tam, kjer potekajo stvari dobro, ostajajo kadrovske zasedbe nespremenjene, tam pa, kjer stvari zastojajo za planskimi parametri, pa prihaja do kadrovskih sprememb. Pri tem ne gre za nobeno represijo, ampak za tovarišje razgovore, ker v bistvu vsak razume, da ne gre zanič takega, kar ne bi bilo pomembnega samo za nas, gre predvsem za usodo odnosa socialno varnost delavcev Gorenja. Lahko rečem, da je represije bore malo, da poskušamo uporabljati predvsem pozitivne sankcije, se pravi predvsem motiviranje, tako moralno kot tudi materialno.

● **Ljudje to sprejemajo z razumevanjem?**

Herman Rigelnik: Če govoriva o vodilnih dslavcih moram reči, da to sprejemajo pošteno. Ponovno pa bi rad poudaril, da leto ne zadeva samo naše osebne interese, ampak širše interese, to je predvsem interese delavcev Gorenja.

● **Najbrž v ljudi tudi vlagate?**

Herman Rigelnik: Lahko rečem, da smo v lanskem letu, če začneva pri prvem elementu, o katerem sem govoril, to je o znanju, poskušal vse ljudi vključiti v procese izobraževanja. Torej vsak, ki želi, je tako ali drugače vključen v proces izobraževanja. Če dosegamo ustrezne delovne rezultate, so potem tudi možnosti za napredovanje izredno velike. Ugotavljamo, da v nekaterih drugih delovnih organizacijah upa da interes za izobraževanje za razliko od Gorenja, kar je pravzaprav interes za izobraževanje v izredno velikem vzponu. Se pravi, podpora vsemu temu je in sledijo še rezultati, potem so možnosti za vsakogar v Gorenju izredno velike.

● **Predvidevam, da je vse to, kar sva doslej govorila, pravzaprav del v javnosti že večkrat omenjene poslovne filozofije Gorenja. Filozofija sama po sebi sicer ni neka materialna sila, a kot kaže, vendarle daje pri vas otipljive rezultate. Za kaj pravzaprav gre, kaj je bistvo te vaše filozofije?**

Herman Rigelnik: Bistvo naše filozofije ali središče naše filozofije so človek (človek — delavec Gorenja, človek — porabnik naših storitev), odpiranje v svet, kvaliteta, biti boljši od drugih. To so izhodišča naše poslovne filozofije, na katerih pravzaprav temelji celotna naše življenje, delo in pa medsebojni odnosi v Gorenju. Ta naša filozofija se, lahko rečem, skozi vsakdanje delo, skozi medsebojne odnose, pretvarja tudi v materialno silo. Vse to pa je odprto s procesom avtonomne decentralizacije, kjer v bistvu tečeta dva nasprotno-smerna procesa, in sicer na eni strani proces samoupravne koncentracije dela, sredstev in znanja, na drugi strani pa proces decentralizacije upravljanja z vsem tem. Mislim, da je ravno to tisto, kar postavlja človeka v središčni položaj, kjer pravzaprav v okviru možnosti odloča o pogojih in rezultatih svojega dela.

● **Če je to, kar pravite filozofija, kakšna je potemtakem strategija. Gorenju sem in tja namreč letijo očitki, da se podajate v takšne investicijske posege, ki imajo močno konkurenco v svetu. Za tako imenovano belo tehniko so drugod uvedli že mnogo sodobnejše tehnološke procese, proizvajajo naprave, ki so sila sodobne, tiste pa, ki jih izdelujete pri vas, pa komaj dohajajo rep te svetovne proizvodnje. Morda je to napačna ocena, samo vendarle velja ne-**

kako površno mnenje o tem v javnosti. Torej, do katere mere to drži?

Herman Rigelnik: Resnično je dosti očitkov na našo posebno pozornost, ki jo dajemo programu bele tehnike. Moram pa reči, da danes z belo tehniko ustvarjamo preko 100 milijonov dolarjev izvoza, in to na najbolj razvita zapadnoevropska tržišča in da ima Gorenje na tem programu tudi največ znanja, tako tržnega, razvojnega kot tudi tehnološkega.

V svetu v tem trenutku tečejo močni procesi modernizacije in tudi kartelizacije na tem področju. Želja Gorenja je, da se izhaja-juč predvsem iz reursov, ki jih ima, vključ v nadaljnje tekmovanje na tem segmentu na svetovnem tržišču. Pripravljamo inovacijo proizvodnega programa bele tehnike in njeno tehnološko modernizacijo. Predvidevam, da bomo v letih 1987—1992 vlagali, po cenah iz leta 1985, okrog pet tisoč milijard dinarjev, kar naj bi pomenilo na eni strani novo generacijo bele tehnike, ki bi bila po tehnično-tehnoloških karakteristikah enaka proizvajalcem v Zahodni Evropi, po drugi strani pa tehnološko modernizacijo, ki naj bi dala predvsem prihranke pri stroških, se pravi večjo dohodkovno uspešnost tega programa.

● **Kaj pa tako imenovana in v nebo kovana prenova? V slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu nenehno govorimo o nujnosti prestrukturiranja. Ali ste v Gorenju že zastavili kaj v tej smeri, mislim kaj več, kot ste nam doslej povedali o svojih namerah v razvoju. Končno naj bi bil tudi to del strategije?**

Herman Rigelnik: Smatramo, da je vprašanje prestrukturiranja predvsem v prvi fazi sociopsihološko vprašanje. Mi moramo v osnovi menjati način razmišljanja, dela in metod dela, kolikor želimo to toliko opevano prestrukturiranje.

Za Gorenje lahko trdim, da smo to fazo na nek način presegle, da pripravljamo programe prestrukturiranja, ob beli tehniki tudi za ostale programe. Tako smo zaključili v letu 1986 tehnološko obnovo in pa tudi inovacijo programa keramičnih ploščic v naši delovni organizaciji Gorenje Notranja oprema. Zaključujemo veliko investicijo na Muti za področje zelenega programa, pripravljamo odnosa smo v fazi investiranja v delovno organizacijo Gorenje Mali gospodinjinski aparati, pripravljamo investicijo v varilno opremo, pripravljamo nove investicijske posege v delovne organizacije Gorenje Elrad, Gorenje Tiki, Gorenje Elektromotori. Zaključili pa smo v bistvu prvi projekt v smeri prestrukturiranja, to je Gorenje Bira Bihač.

● **Na 10. plenarni seji Centralnega komiteja ZKS vas je, torej Gorenje, v uvodnem referatu omenil tudi dr. Boris Majer. Takrat je govoril o uspešnih in spodbudnih primerih skupnega vlaganja v Črni gori, Makedoniji in na Kosovu. Gorenje v Djakovici na Kosovu je omenil kot primer pozitivnega vzorca pomoči in sodelovanja — s kadri, znanjem, soodvisnim in povezanim ekonomskim in širšim družbenim interesom. Vendar Djakovica ni edini kraj, kjer je Gorenje danes in najbrž tudi ne edini, kjer boste jutri. Kakšni so dosežki rezultati vaših vlaganj v druge predele Jugoslavije, kaj še načrtujete?**

Herman Rigelnik: Imamo delovne organizacije skoraj v vseh republikah. Tudi reprodukcijske povezave tečejo skoraj v vse republike. Od manj razvitih bi lahko omenil predvsem naše delovne organizacije Gorenje Elektromotori Djakovica, Gorenje MIV Vranje in Gorenje Bira Bihač. Pri vseh teh projektih, predvsem pa v Djakovici in Bihaču, smo si nabrali vrsto novih izkušenj. Predvsem je izkušnja v tem, da brez prenosa uporabnega znanja, brez usosabljanja ljudi in proizvodnji, ki teče v Gorenju, če gre recimo za prenos te proizvodnje v manj razvite dele Jugoslavije, ni možno pričakovati uspešnega dela na projektu. To je morda ta naša največja izkušnja in na osnovi te izkušnje potem kompletne podpora ravno v smeri usosabljanja teh delovnih organizacij tako, kot sem omenil.

V prihodnje načrtujemo predvsem povečanje kapacitet v naši delovni organizaciji Gorenje Elektromotori Djakovica za potrebe naše proizvodnje, predvsem proizvodnje kompresorjev za hladilno zamrzovalno tehniko. Pričakujem pa tudi, da bomo do konca leta zaključili pogovore z delovno organizacijo Bokelj-

ka Kotor, proizvajalcem izdelkov iz gume, tudi za potrebe Gorenja, o vključitvi v sistem Gorenje. To je v tem trenutku vse, kar načrtujemo!

● **Menite, da bi bil vaš primer lahko vzorec vsaj za del konkretizacije jugoslovanskega programa za saniranje razmer na Kosovu?**

Herman Rigelnik: Moram reči, da se mi ne zavzemamo za neke vsesplošno veljavne vzorce. Nek vsesplošno veljavni vzorec za to ne obstaja, zagotovo pa so nekatere naše izkušnje uporabne tudi širše.

● **Ko smo že pri aktualno političnih dogodkih, ki jih v teh dneh ne manjka, naj se še enkrat ozremo na nedavno »idejni plenem« slovenskih komunistov. Med razpravljalci ste bili tudi vi, tovariš Rigelnik. Zahtevali oziroma predlagali ste noveliran in vsebinsko najširše sprejet program stabilizacije, češ da je program, na katerega se že leta brez osebnega uspeha sklicujemo, nastal v bistveno drugačnih razmerah od današnjih. Druga vaša pripomba se je nanašala na vsebinsko kolizijo med tem programom in kritično analizo. Zdi se, da ta vaš poziv ni dobil večjega odmeva in da je bila z večjim razumevanjem sprejeta zahteva po operativnih programih preobrazbe, prenosa, o čemer sva pravzaprav že nekaj povedala. Kam predvsem ste merili s svojim predlogom? Ali je nastal na podlagi vaših izkušenj v Gorenju?**

Herman Rigelnik: Resnično sem predlagal na seji CK novelacijo dolgoročnega programa stabilizacije. Ta predlog ima svoje izhodišče po mojem mnenju v preprosti kmečki logiki, če hočete pa tudi v soznanjih Gorenja. Pred našim prihodom v Gorenje so v Gorenju poizkušali uresničevati dva sanacijska programa, žal brez uspeha. Gorenje smo tako sanirali na osnovi tretjega sanacijskega programa, ki smo ga pripravili in uresničevali skupaj z vsemi delavci Gorenja. Mislim, da je to tudi bistvo moje ideje.

Kar zadeva same operative programe pa mislim, da so nujno potrebni, vendar brez jasnih globalnih usmeritev niso učinkoviti oziroma niso usmerjeni v pravo smer, ker ne vemo, katera je prava smer. Tu bi se poslužil pregovora Seneke, ki pravi približno takole: »Nikdar ni pravega veta, če ne vemo, kam plujemo!«

● **Prebivalci Saleške doline so materialno in čustveno močno vezani na Gorenje. Je tudi v tej socialni in psihološki navezanosti na vaše tovarne in seveda na kombinat REK iskati razloge, da ste kljub nemirnim letom in zapletenim gospodarskim razmeram prebivalci brez stank in prekinitev dela?**

Herman Rigelnik: Vedno, ko govorimo o prekinitev dela, imam navado, da potrkam ob mizo, ker nikoli ne veš, kaj bo. Lahko pa rečem, da smo na nek način vprašanje prekinitev dela v Gorenju presegli, kljub temu, da smo imeli skoraj tri leta zamrznjene osebnih dohodke. Osnovni razlog za to je iskati predvsem, kot ste že sami omenili, v čustveni navezanosti ljudi na Gorenje in v izredno dobri informiranosti delavcev tako, da so pravzaprav v vsakem trenutku poznali na eni strani stanje, na drugi strani naše možnosti in ko smo pravzaprav skupaj vedno znova ugotavljali, da realiziramo tisto, kar smo se dogovorili. Tako smo krepili zaupanje v sanacijske programe, zaradi česar verjetno tudi ni bilo peripetij in težav, ki se tako ali drugače kažejo v prekinitev dela.

● **No, nekaj malega o samoupravljanju življenja sva tu in tam že povedala. Vendar je to, kakorkoli že vzamemo, del Gorenjeve nadstave in teče očitno tudi iz razlogov, ki ste jih pravkar omenili, brez večjih zastojev. Tudi za ta del funkcioniranja vašega proizvodnega sistema so potrebne ustrezne motivacijske oblike, ne zgolj za proizvodnjo in delo samo, in jih seveda ni mogoče izločiti iz tistih, ki pogojujejo delo. A vendarle — na tem področju se materialne motivacije nenehno in običajno hitro izčrpajo. Kaj nam o tem lahko poveste?**

Herman Rigelnik: Ponovil bi, kar sem že prej povedal. Mislim, da izhaja vse iz naše poslovne filozofije, v kateri je resnično središče osebnost delavcev — človek in vse se resnično vrti okoli njega. Imamo izoblikovan sistem vrednot, ki gredo v to smer, prav tako imamo izoblikovano pozitivno in negativno sankcioniranje obnašanja v Gorenju odnosa pozitivno in negativno motivacijo. Lahko rečem, da je v tem trenutku materialna stimulacija prav gotovo odigrala svoje. V štirih letih smo menjali že dva sistema nagrajevanja, delamo na tretjem, predvsem z željo maksimalno tudi materialno

motivirati delavca za boljše, predvsem pa kvalitetnejše delo.

Ni pa mogoče tudi mimo nematerialnih spodbud, to so razne oblike priznanj in spodbud za še boljše delo. Ključno vprašanje pa je predvsem odnos do delavca odnosa vprašanje medsebojnih odnosov.

● **Pa še preskoko nazaj, v vaše povezovalne z ostalimi deli gospodarstva, zlasti slovenskega. Konkurent in partner hkrati vam je Iskra. Kako daleč ste z vašimi idejami o povezovanju s tem sistemom oziroma točneje z nekaterimi njegovimi deli, predvsem z Delto?**

Herman Rigelnik: Ob pripravi diagnoze stanja na posameznih področjih, tako tudi na razvojni organizacijskem področju, smo v Gorenju ugotovili vrsto stičnih in prekrivajočih se točk z Iskro. Na osnovi tega smo dali pobudo Iskri, da oblikujemo dve delovni skupini, tako s strani Gorenja kot s strani Iskre, ki naj ugotovita stične točke in moč teh stičnih točk. Ugotovili naj bi možne sinergijske učinke. Ti dve skupini sta začeli delati, rezultati pa so v tem trenutku relativno nejasni, predvsem zaradi tega, ker je še premalo pripravljene gradiva odnosa in tako eden kot drugi subjekt srečujeta z določenimi težavami. Globoko pa verjamem, da mora steti ta proces povezovanja, ne nazadnje tudi po logiki procesov, ki so v najbolj razvitem svetu, kjer se pravzaprav vse to, kar danes predstavljata na nek način Gorenje in Iskra v malem, povezuje.

Majhen delček v mozaiku odnosov Gorenje — Iskra je Iskra Delta, ki se je v osnovi preko samoupravnih organov že vključila v sistem Gorenje, ni pa vključena formalno zaradi tega, ker spodbija Registrsko sodišče sklep samoupravnih organov Iskre Delte za vključevanje tudi v Gorenje.

● **Zdi se, da nekatere vaše poteze vendarle niso vedno povsem dobrodošle oziroma da ste trn v peti nekaterim drugim gospodarsko političnim dejavnikom v republikah, včasih pa tudi širše. Je to samo občutek, ali je to del strategije, da ustvarjate tako ozračje?**

Herman Rigelnik: Lahko rečem, da tako v Gorenju kot tudi osebno nimamo občutka, da bi bili komur koli trn v peti. Res pa je, da vlada v jugoslovanskem prostoru, žal pa tudi v Sloveniji, nekakšna metoda vsesplošnega kritiziranja in bolj, kot je, kdo glasen na račun ekonomske politike, bolj je navidez aktualen in bolj si nabira cenene točke popularnosti pri ljudeh. Kdor spremlja naše javne nastope, če želite tudi moje, lahko ugotovi, da se vselej argumentirano vključujemo tudi v razprave o širših družbenih in gospodarskih vprašanjih in se do njih tudi opredeljujemo, tako pozitivno kot negativno. Seveda pa vselej v Gorenju najprej pometemo pred svojim pragom. Navkljub vsemu trudu je v Gorenju še vedno veliko notranjih rezerv, upam trditi, da tudi drugod, tako v gospodarskih dejavnostih kot negospodarskih, in ravno čiščenje pred lastnim pragom, mislim, da bi moralo biti v Sloveniji vse bolj prisotna praksa, ne pa kazanje s prstom vedno na drugega, v smislu njegove krivde za stanje. Zato je tudi ena od premis naše poslovne politike, doktrine, opiranje na lastne moči, medtem ko so družbene gospodarski trendi za nas bolj ali manj objektivne danosti, čeprav se ne izogibljemo tega, da ne bi nanje tako ali drugače tudi poizkušali vplivati.

● **Pogovor sva začela z vprašanjem, ki se veže na vsebino petkovke (17. julija) zasedanja slovenskega Centralnega komiteja, gre za idejne vidike gospodarskih učinkov in prvem polletju in v tem trenutku gospodarskega razvoja, pa ga končava s to temo. Kaj pričakujete, da bo ta plenem prinesel? Kaj sploh lahko prispeva, kako lahko opremiti in oborožiti komuniste v tej izjemni bitki in naporih za prekoračenje gospodarskega Rubikona. Kocka je najbrž že davno padla?**

Herman Rigelnik: Največ, kar lahko ta plenem da, je spoznanje, ki naj bi veljalo predvsem za Jugoslavijo, da je potrebno predvsem dosledno izvajati koncept opiranja na lastne sile, za katerega smo se zavestno opredelili v naši družbi. Globoko sem prepričan, da so v našem gospodarstvu še vedno tako velike rezerve, da imamo lahko v kolikor te rezerve izkoristimo, ustrezne dohodkovne rezultate, s tem pa tudi akumulacijo. In v kolikor bomo dali prostor znanju, bomo tudi lahko premagali težave, ki imajo razvojni karakter, to se pravi prešli v tisto družbo, sposobno za 21. stoletje, o kateri toliko govorimo.

Šoštanj

Varnost na letnem kopališču

V teh vročih in soparnih dnevih se kaj radi ohladimo v rekah, jezerih in zlasti na letnih bazenih. Bazena v Titovem Velenju in Šoštanju sta v teh polna kopalcev. Ko smo obiskali kopališče v Šoštanju, nas je predvsem zanimalo, kako je poskrbljeno za varnost kopalcev. Zvedeli smo, da za varnost na bazenu v Šoštanju skrbijo štirje reševalci.

Eden teh je tudi Boris Vrhovšek iz Šoštanja, ki je to delo pričel honorarno opravljati pred štirimi leti. Povedal je, da prejema skromno nagrado in o kakšnem pravem plačilu ne more govoriti. Čeprav je delo zelo odgovorno, saj se lahko vsak trenutek zgodi kaj nepričakovane, se zanj ni posebej usposabljal. Zna dobro plavati in nuditi prvo pomoč, obvladuje teh dveh osnovnih veščin pa je za reševalca seveda še kako pomembno in potrebno. Seveda se je še vedno pripravil udeležiti ustreznega tečaja, če bo le organiziran in ga bodo nanj povabili. Tudi sam namreč ugotavlja, da za reševanje in ustrezno nude-

nje prve pomoči znanja ni nikoli preveč. Kljub temu Boris Vrhovšek meni, da je za varnost kopalcev na šoštanjskem bazenu zadovoljivo poskrbljeno, čeprav je bazen v teh dneh zaseden do zadnjega kotička, če se športno izrazimo.

Letos reševalcem na tem bazenu na vso srečo še ni bilo potrebno resneje posredovati in upajo, da bo tako tudi v bodoče. Sicer pa lahko za lastno varnost največ poskrbijo kopalci sami. Najprej s svojim obnašanjem in doslednim upoštevanjem navodil na javnem kopališču in končno z nudenjem pomoči, za katero vemo, da smo dovolj usposobljeni.

B. Mugerle

Boris Vrhovšek: (tretji z leve) »Kopalce nenehno opozarjamo na nepravilnosti in terjamo dosledno upoštevanje pravil na bazenu«

Jezero živi

Škalsko turistično jezero, ki je nastalo na vzgredinah zaradi odkopavanja premoga, vse bolj pridobiva podobo in utrip, ki ga je imelo v svojih najbližjih časih. Mnogo se jih še spominja dni, ko je jezero pod imenom Velenjsko, slovelo kot zapeljiva turistična točka v bližnji in daljni okolici. Potem je gibanje zemlje naredilo svoje. Podrli so restavracijo in minigolf. Obale so postale za kopalce prenevarne.

Ribiči RD Titovo Velenje so ves čas marljivo delali in skrbeli, da je jezero ostalo živo. Njihova skrb pa ni uperjena le v ribji zarod, ki je v jezeru zelo bogat, ampak v veliki meri pestrilo družabno življenje svojih članov. Ribiško kočjo, za katero zelo lepo skrbijo, s pridom uporabljajo za svoja srečanja. Poleg tega so letos organizirali že celo vrsto ribiških tekmovanj, od katerih je potrebno omeniti tekmovanje za rudarsko svetilko, ki je že tradicionalno in je vsako leto del tretjejuljskega praznovanja velenjskih rudarjev. Je že treba reči tudi to, da so letos po daljšem presledku zmagali domačini in tako prevzeli prehodno priznanje od lanskoletnih zmagovalcev RD Paka Šoštanj.

Seveda pa glavna skrb ribiške družine ni v zabavi in kratkočasenju. Ribiči se vse bolj zavedajo ekološkega pomena svojih aktivnosti. V Šaleški dolini so posebej dragocene vse središne, ki s svojimi aktivnostmi skušajo obdržati svoje življenjsko okolje čim bolj zdravo tako, da ga obvarujejo pred škodljivimi vplivi, ki jih je v tem delu naše domovine na pretek.

Rudnik ima gotovo največji zaslug za nastanek jezera ter za pomoč pri urejanju okolice jezera. Po drugi strani pa se vendarle obnaša precej mačehovski do jezerske vode. Jezerski pritok Lepena teče namreč mimo trdnih vrb in v rudnik. Tu pridejo iz jame cevi, po katerih se pogosto privlači mehansko precej onesnažena voda. Tako so postali bazeni za gojitve salmonidnih rib, ki jih je tudi zgradil oddelek za ureditev rudarskih škod pri RLV, brez pomena, saj je potočna postrv preveč plemenita in občutljiva

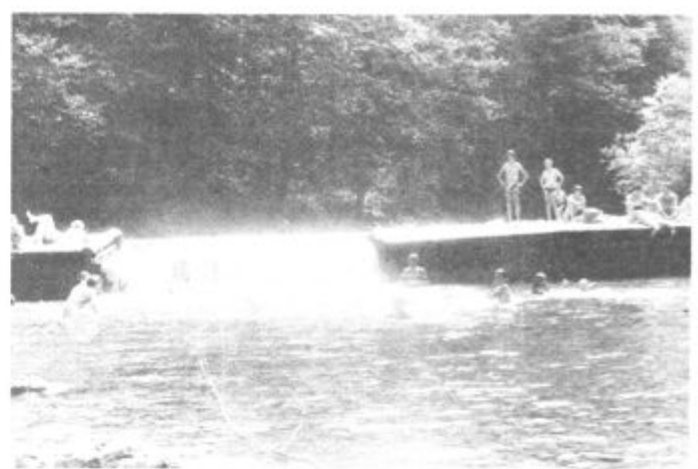
riba, da bi lahko preživel v vodi polni premogovega prahu. Rešitev je sicer že nakazana. Umazano vodo bi po ceveh speljali ob Lepeni, tako da bi onesnažena voda pritekla direktno v jezero, toda taka rešitev nikakor ne bi godila jezerski vodi in prav tako občutljivim in plemenitim jezerskim ropanicam škukam in smučem.

Sam od sebe se človeku ponujasklep, da bi bila najboljša rešitev v očiščevanju vod, ki pritečejo v Lepeno ali v jezero. Ribiči upajo, da bo rudnik imel zanje še naprej posluh ter počistil to umazano vodo za sabo ter tako držal obljubljene besede, izrečene tudi na lanskoletni štirideseti obletnici ribiške družine.

Seveda pa tudi ribiči niso ravno brez grehov. Zato je letos ob jezeru poostrejena kontrola ribolova. Kontrolorji pa ne pazijo le na krivolovce, ampak opozarjajo in čistijo nesnago, ki jo marsikateri nemarnež pusti kar ob vodi. Posebej problematične so polivinilaste vrečke. Zato je izvršili odbor ribiške družine na seji, ki je bila 2. 7. 87, sprejel sklep, da se bodo naslednji teden, 9. 7. 87 sešli dve uri pred rednim sestankom in izvršili čistilno akcijo okrog jezera. To so tudi izvršili!

Naj bo to obenem tudi apel vsem, ki pridejo ob jezero, da vsakdo počisti prostorček, kjer je namakal trnek ali imel celo piknik. Vsem pa, ki si želijo malo počitka in miru od vsakodnevne razburjanja in stresov, sporočamo, da naj pridejo ob Škalsko turistično jezero poskusiti svojo ribiško srečo in spretnost, ali pa čisto preprosto na kratek sprehod.

Peter Rezman

JOJ, KAKO PASE — Zares pasji, vroči in soparni dnevi so nas pestili zadnji čas. Zato ni nobeno čudo, če so bili polni vsi bazeni, da je bila gneča ob jezerih in rekah, povsod skratka, kjer je bilo dovolj mokrote za osvežitve. Tudi ob jezu na Dreti so si mnogi v lepem zelenem okolju, ob pomirjujočem šumenju vode poiskali osvežujoče zatočišče.

Paka

Otrokom ne bo dolgčas

Tudi v krajevni skupnosti Paka je tamkajšnje društvo prijateljev mladine poskrbelo, da otrokom v počitnicah ne bo dolgčas in ne bodo prepuščeni samim sebi. Prav tako so organiziranega varstva veseli tisti starši, ki med počitnicami nimajo varstva za svoje otroke.

Doslej so v Paki organizirali varstvo le za šoloobvezne otroke, letos pa se bodo tem pridružili še predšolski.

Za brezskrbni čas počitnic, kot so počitniško druženje otrok poimenovali v Paki, so pripravili bogat in zanimiv program. Organizirali bodo najrazličnejše zabavne igre z žogo in brez nje, ki bodo v glavnem potekale na igrišču pred podružnično šolo. Ne bo manjkalo tudi drugih ročnih spretnosti, ko bodo otroci iz najrazličnejših materialov na najbolj domiselni način izražali svoj svet domišljije. Vse otroke, ki se bodo zbrali vsako sredo in petek ob 16. uri pred podružnično osnovno šolo v Paki, bosta sprejeli animatorji Natalija in Katja Perbil.

(b. m.)

mu se bodo potrudili, da bo kakšnim 30 otrokom prijetno in lepo. Ob lepem vremenu se bodo igrali na prostem, ob slabem pa bodo v prostorih vrtca iz ostankov različnih materialov izdelovali vse mogoče izdelke, ki jih bodo po končanem varstvu tudi razstavili.

B. Mugerle

Društvo prijateljev mladine Pesje

Počitniško varstvo od 3. do 15. 8.

Člani društva prijateljev mladine iz Pesja so na aprilski programski in volilni seji sprejeli pester delovni program in izvolili novo vodstvo. Dejstvo je, da so s svojo raznoliko dejavnostjo uspešni že nekaj let nazaj.

Samostojno in v sodelovanju z drugimi dejavniki so organizirali že nekoliko domiselnih prireditev. V teh mesecih so tako imeli izlet v naravo, obiskali so živalski vrt, konec maja je bila tradicionalna ptičja svatba na Enclojem vrhu, praznik krajevnih skupnosti pa so počastili s pionirsko olimpiado in risanjem na asfalt.

Vsako leto društvo prijateljev mladine iz Pesja organizira počitniško varstvo za tamkajšnje otroke, ki bo letos od 3. do 15. avgusta. Kljub dobri volji in izkušnjam iz preteklih let imajo nekaj težav. Čeprav je v kraju

nov dom krajanov, pa v njem ni primerne prostora, v katerem bi lahko v deževnih dneh izvajali otroško varstvo. Zato so se dogovorili z vrtcem, da jim bo nudil potreben prostor in igrišče. Nadaljnja težava je v tem, da je za varstvo težko dobiti vzgojiteljice oziroma animatorje. Raje se namreč odločijo za počitniško delo v raznih delovnih organizacijah, kjer je počitniški zaslužek znatno večji kot pri varstvu otrok, ki poleg tega zaradi velike odgovornosti sploh ni lahko. Kljub te-

Turizem — motor aidsa

Ko je ob otvoritvi letošnje berlinske mednarodne turistične borze generalni sekretar Svetovne turistične organizacije (WTO) Willibald P. Pahr opozoril na nevarnost, ki jo za turizem predstavlja nezadržno širjenje pandemije aidsa, je s tem prekršil eno od nenapisanih zapovedi poslovnežev, ki bi jo lahko povzeli z besedami, da ne kaže govoriti o stvarih, ki lahko škodujejo sklepanju poslov. Pahr je tako ostal osamljen, marsikdo od udeležencev borze mu je zameril, večina pa se je kmalu nemoteno posvetila tradicionalno optimističnemu sklepanju poslov s tudi letos večkrat poudarjeno predpostavko, da se svetovnemu turizmu obeta nadaljnja rast, saj utegne konec tisočletja postati menda celo najpomembnejša gospodarska panoga sploh.

Neprikladne besede »aids«, ki jo je izrekel Pahr, v uradnem biltenu borze, v katerem so povzeli vsebino njegovega govora, še omenili niso. Med množico tiskovnih sporočil vseh vrst je bila beseda aids tabu, ravno obratno kot v množičnih občilih, tako rekoč preplavljenih s poročili o aidsu. Po naključju je istočasno vestjo o otvoritvi berlinske borze prihajala po teleprinterjih tiskovnih agencij vest o »atlasu aidsa«, publikaciji, ki jo je izdala Svetovna zdravstvena organizacija in v kateri so bila označena območja na zemeljski krogli, ki jih je pandemija doslej najbolj prizadela in kjer naj bi bilo tudi tveganje za tujce največje. Te dežele so Kenija, Tanzanija, Uganda, ostala območja srednje Afrike, Mehika, Brazilija, Haiti ter goste naseljena območja v ZDA in Kanadi. Atlas navaja, da so na razpolago le nepopolni ali pa sploh nikakršni podatki za Azijo, arabske države in države vzhodnega bloka. »Aids obstaja tudi na teh območjih, tako kot drugje, vendar pa ni statističnih podatkov o njem«, ugotavlja Svetovna zdravstvena organizacija.

Atlas SZO je bil ena prvih uradnih akcij, ki je izzvala reakcijo prizadetih turističnih dežel. Med njimi so nekatere, na primer Kenija, ki so že prej občutile močan upad turističnega obiska kot posledico strahu pred aidsom. V neki novinarski anketi v Berlinu je predstavnik Kenije preprosto odklonila kakršnokoli pogovornost o aidsu (»Sem smo prišli, da bi pospeševali razvoj

turizma«); predstavnik Tanzanije je je poudaril, da prihaja večina turistov zaradi safarijev, da prosti tujci v Tanzaniji tako rekoč ni, da pa mora tudi sicer vsak gost vedeti, kaj počne. Brazilski predstavnik je imel v rokah otipljiv podatek o tem, da dobi vsak tuj turist ob prihodu v Brazilijo letak z ustreznimi opozorili. Tako se zdi, da so se Brazilci rešili vsaj očitkov vesti, kajti na berlinski borzi je bil njihov paviljon eden najrazkošnejših, med glavnimi privlačnostmi dežele pa so brez ovinkarjenja propagirali seks v eksotičnem okolju. Nekateri predstavniki prizadetih dežel so se zatekli k logiki: »Pri nas je hudo, ampak drugje je še huje«. Tako je predstavnik Haitija trdil, da je nevarnost v New Yorku ali San Franciscu najmanj tolikšna kot v Port-au-Princeu, le da se »o tem ne govori toliko«. Spet drugi so se postavljali v pozicijo spodobnih ljudi. Predstavnik Mehike: »Povprečni obiskovalec Mehike prihaja k nam zaradi kulturnih privlačnosti in ne zaradi kakšnih ljubezenskih avantur.«

Eden od novinarjev lista Berlin Today je piscu teh vrstic dogajanje na fronti turizem-aids komentiral z eno samo besedo: »Riesenschweinererei« (velikanska svinjarija). Sprenevedanje ne pozna meja, je hotel reči. A po drugi strani je pandemija že začrtala nove meje in vse kaže, da jih bo v bodoče še mnogo več.

Administrativne omejitve za tujce so že uvedli v ZDA, na Japonskem, v Saudovi Arabiji, Ira-

Aids — krmar turizma

ku in še nekaterih deželah. V te države ni mogoče več potovati brez ustreznih zdravstvenih potrdil, iz katerih je razvidno, da oseba ni okužena ali obolenja. V Iraku so se odločili za še ostrejšo ukrepe: tujci potrdil ne priznavajo, tujci morajo teste opraviti v Iraku. Na Bavarskem se morajo podvreči testiranjem delavci oziroma osebe, ki tam stalno bivajo, a niso državljani ene od držav Evropske skupnosti. Vstop v ZRN pa ni dovoljen vsem tistim, za katere sumijo, da so okuženi z virusom aidsa.

V sredozemskih turističnih deželah se pristojne oblasti, tako kaže, najraje odločajo za taktiko previdnega čakanja. Ne zdi se naključje, da govorjenje o aidsu vsako leto ponehne tem bolj, čim bolj se približuje turistična sezona. Francija ima po številu obolenih žalosten evropski rekord, sledijo ji Italija, Španija in ostale sredozemske dežele. Število bolnikov je, merjeno z običajno optiko, sicer še vedno sorazmerno nizko, a število okuženih v vsej Evropi ocenjujejo strokovnjaki na najmanj milijon. Velika večina okuženih oseb za svojo kužnost sploh ne ve — in to je eden najhujših problemov, ki jih prinaša aids.

Nič manj hujši problem v zvezi z aidsom ni turizem kot sodobna »selitev narodov«. Že v vsej zgodovini so se spolne bolezni širile s potovanji pomorščakov in vojakov — še toliko bolj se širijo v naši dobi, s potovanji milijonskih množic na velike razdalje. Množični turizem je industrija, izrecno namenjena zabavi, iz katere družabnega življenja, vključno s seksom, vsaj z današnjega zornega kota te industrije, ni mogoče izzviti. Tako je turizem kar z dvema vezema usodno povezan z aidsom: turizem je — žal — najpomembnejši motor aidsa. Obenem pa se utegne zgoditi, da bo turizem kot gospodarska panoga postal ena od najbolj priza-

detih — gospodarskih — žrtev aidsa. Če se bodo uresničile napovedi o nadaljnjem nezadržnem pohodu pandemije, bo aids v temeljih pretresel in spremenil celotno človeško družbo in nekatere njene današnje attribute, ki se — varljivo — zdijo enkrat za vselej dani.

V Jugoslaviji je — ravno zaradi strahu, da bi podatki odvrčali turiste — aids še do nedavnega štel med tabijske teme. Ko je za aidsom umrl prvi Slovenec, tega uradno niso takoj objavili. Uradno število obolenih v Jugoslaviji — po zadnjih podatkih devet oseb — je nizko, in eden naših najvidnejših strokovnjakov za aids, predstojnik mikrobiološkega inštituta ljubljanske medicinske fakultete prof. dr. Miha Likar ocenjuje, da Jugoslavija po razširjenosti aidsa zaostaja za Zahodno Evropo za kakšna tri leta, približno za toliko, za kolikor zaostaja zahodna Evropa za ZDA. Sodeč po primerjavah z ocenami tujih strokovnjakov bi bilo mogoče na takšni stopnji razširjenosti aidsa še marsikaj storiti, da bi širjenje upočasnili. Kaže pa, da bo prednost povsem nekoristno izgubljena. Nekeč kasneje pa se utegne ta odnos, za katerega ni mogoče najti dovolj ostrih besed, zelo maščevati.

Zahodni strokovnjaki namreč napovedujejo v prihodnjih letih še posebej hitro širjenje aidsa v deželah tretjega sveta. Kopitu nerazvitosti je v Evropi najbliže prav Jugoslavija.

Eno od preklestev nerazvitih dežel je, da so zelo odvisne od priliva trdnih valut, in tako si tudi za ZDA. Jugoslavijo ni mogoče predstavljati, da bi storila karkoli, kar bi utegnili zmanjšati turistični obisk — celo tistega ne, kar bi bilo nujno treba storiti, da bi upočasnili širjenje epidemije, in kar je celo izrecno predvideno v ustreznih zakonodaji. Ni videti, da bi državni organi posegli po ukrepih iz lastne zakonodaje, ni-

ti ob premisleku, da gre v končni posledici ne samo za zdravje ljudi, ampak tudi za povsem gospodarske posledice strahovitih razsežnosti, ki jih prinaša aids. Jasno je namreč, da bi bilo treba storiti vsaj to, kar so storili v ZDA, na Japonskem in še nekaterih deželah: na mejah zahtevati potrdila o testiranju. Ukrep sicer ni povsem učinkovit, že zato ne, ker se v času dneva testiranja do vstopa v tuj državo oseba lahko okuži, »uradno« pa ima potrdilo, da je zdrava. Toda takšen ukrep vendarle lahko pomeni veliko več, kot če vsi zatiskajo oči pred aidsom. V začetku sedemdesetih let, ko je izbruhnila epidemija črnih koz, se je vsem zdelo samo ob sebi umevno, da je bilo treba imeti ob prehodu čez državno mejo znane »rumene« izkaznice. Zdaj, ko gre za neprimerno nevarnejšo bolezen, se pristojni sprenevedajo.

Se bomo na tihem sprijaznili z dejstvom, da bo čez poletne mesece v Jugoslaviji letovalo na tisoče, morda desetstisoče okuženih turistov? V jugoslovanskih hotelih je zaposlenih na desetstisoče sezonskih, pretežno samskih delavcev, povečini z najmanj razvitih območij, kjer se moški odlikujejo po mentaliteti »herojskega Balkana« in se ne menijo dosti za nevidne nevarnosti, kakršna je aids. Okužbe, ki bodo sledile, naj bi odkrivala v povprečju slabo razvita in usposobljena zdravstvena služba, s problemom podatkov, ki jih bo morebiti o tem zbrala, pa naj bi se spopadla prisilno učinkovita administracija...

Kaj storiti? Le malo je mogoče storiti v boju proti aidsu, a zato je tisto malo toliko pomembnejše. Prepustimo besedo znanimah zahodnonemškima strokovnjakoma za aids, frankfurtskima profesorjema Eilki Brigitti Helm in Wolfgangu Stilleju, ki se kot strokovnjaka za nalezljive bolezni na frankfurtski univerzi že od

leta 1982 ukvarjata z bolniki, obolenimi za aidsom. O pričakovanih socio-kulturnih in gospodarskih posledicah aidsa sta napisala poseben memorandum (Spiegel, št. 18/87). Očitno je, da bodo mnoge napovedi, če se bodo uresničile, prizadele tudi turistično gospodarstvo. Odlomki iz memoranduma:

»Promiskuitetni načinov življenja ni mogoče spremeniti s pomočjo letakov ali govorniških deklamacij... Prosvetljenje je lahko učinkovito le pri osebah, ki so pripravljene sodelovati in so razsodne. Pri debelih, psihotičnih in analfabetih, še zlasti pa pri narkomanih in osebah z mentalno desperadosov so prosveteljavne akcije vseh vrst obsojene na neuspeh... V smislu »kriznega vodenja« je nujno zgraditi infrastrukturo, ki bo zmogla v nekaj letih ustrezno negovati množice tisoč obolenih... Kar najhitreje je treba usposobiti specialiste, ki bodo potrebni pri bodočem »aids-managementu«... Poudariti je treba, da bo aids postal stvar vseh institucij v naši državi. Delodajalci iz najrazličnejših panog bodo zaradi obolenih svojih strokovnih delavcev utrpeli znatne izgube. Srednjeročno bo tudi industrija potrošnih dobrin utrpela znatne izgube v prometu zaradi številnih obolenj in smrti v družbenem sloju, ki razpolaga s precejšnjo kupno močjo... Bolezen, ki bo v 10 do 20 letih morebiti za 10 odstotkov povečala umrljivost prebivalstva v starostni skupini od 25 do 50 let, življenjsko ogroža vse države. Treba je upoštevati še vpliv okužbe z virusom HIV na plodnost in reprodukcijo, kot tudi demotiviranost za rojevanje otrok... Notranja ogroženost vseh držav zaradi aidsa se zdi večja kot zunanja, zaradi sovražnih sosednjih držav. Politike bodo v bodočnosti ocenjevali po tem, kaj so storili proti aidsu.«

Vitko Kogoj (Povzeto iz revije Lipov list)

10 let dnevnega taborjenja

Počitnice
v Zavodnjah

Občinska zveza prijateljev mladine Velenje je tudi letos, že desetič zapored organizirala, v sodelovanju s taborniškim odredom Pusti grad Šoštanj, dnevno taborjenje v Zavodnjah. Letos so vozili mlade tabornike v to hribovsko vasico že desetič.

Udeležba je bila tokrat nekoliko manjša kot običajno. Na to je verjetno vplival kasnejši termin (prejšnja leta so taborjenje pripravili takoj po zaključku pouka, letos pa od 7. do 17. julija, ker so bili taborniki Pustega gradu Šoštanj na srečanju jugoslovanskih tabornikov, kjer so zastopali občino Velenje). Nedvomno pa je na udeležbo vplivalo tudi spoznanje, da sodijo Zavodnje med najbolj onesnažena področja Saleške do-

le bilo zadnje čase toliko povečanega in se ustavimo pri tabornikih, kjer je bilo kot vedno brezskrbno in veselo. Improviziran tabor, ki so ga posebej za to dejavnost uredili taborniki taborniškega odreda Pusti grad Šoštanj (s pomočjo občinske zveze prijateljev mladine Velenje) nas je tudi tokrat navdušil. V taboru in okoli njega je bilo živahno, povsod se je nekaj dogajalo. Taborniki vodniki so učili svoje mlajše prijatelje taborniških veščin in jih s tem seveda navduševali, da bi se vključili v to dejavnost. Ob našem obisku so namenili vso pozornost zaupni pošti in skrivni pisavi, ki so jo odkrivali s pomočjo sveče. Skratka bilo je veselo, zabavno, pa tudi poučno. Se veliko drugega so se naučili v

Slepa pisava je vidna takoj, ko jo osvetliš s svečo, so se naučili mladi taborniki

line, in tudi dejstvo, da Zaleznikov vrh, kjer imajo tabor, ni najbolj onesnažen predel tega kraja, ni moglo omajati te ugotovitve.

Kljub temu se je bilo tudi tokrat prijetno peljati v ta kraj. A ne ves čas. Ekološki problemi obiskovalcu pač niso tako vidni, zato pa ga nanje opozarjajo table, ki so jih v času javne razprave postavili krajanje. Priznati je treba, da človeka spreleti srh ob pogledu nanje in kar nekoliko premisli, če bi šel dalje!

Pa pustimo ekologijo, o kateri

desetih dneh, ki so jih preživeli skupaj, ob našem obisku pa je bila večina stalnih obiskovalcev kar malo razočaranih, da bodo dnevni tabor že naslednji dan zaprli.

Kljub nekoliko manjšemu letošnjemu obisku lahko vsekakor ponovno ugotovimo, da je dnevno taborjenje odlična oblika letovanja naših otrok. Zato je nikakor ne bi smeli opustiti, temveč še razširiti in obogatiti.

M. Zakošek

Po mapornih aktivnostih pa se priležeta hrana in pijača

Počitniško delo

Vroče, soparno poletje. V Gorenju so konec minulega tedna delavci proizvodnih delovnih organizacij začeli s kolektivnim letnim dopustom. Tako so se začele počitnice tudi za dijake in študente, ki so bili na proizvodnem in počitniškem delu v Gorenju. Največ jih je bilo v delovni organizaciji Gorenje Gospodinski aparati, kar nad 230. Tudi v drugih delovnih organizacijah je bilo veliko mladih na počitniškem delu. V Gorenju Servis, Gorenju Commerce, Gorenju Notranja oprema, Gorenju Elektronika Široka potrošnja, Gorenje MGA Nazarje od 20 do 40. Tudi v delovnih skupnostih se je našlo delo. Tako je doslej bilo že nad 400 dijakov in študentov, ki so lahko zaslužili tudi 111 tisoč din (študenti na proizvodnem delu v dveh izmenah), za mesec dni dela. Večina jih je delala od 22. junija do 18. julija. Dijaki so na administrativnih delih dobili nagrado okrog 90.000 din, v proizvodnji pa 102.000 din. Sicer pa letos poskrbeli za novost, saj so nagrade dobili izplačane že takoj ali pa zadnji dan dela.

Kaj so povedali o delu in počitnicah dijaki na delu v Gorenju?

Romana Sešek:

»Končala sem drugi letnik družboslovne šole, smer upravni tehnik, v Celju. Gorenje že dobro poznam, saj sta tu zaposlena mati in oče. Na delovni praksi v proizvodnji sem bila lani v obratu Plastika, že tretjič pa sem na počitniškem delu. Letos delam v izobraževalnem centru, kjer je sedaj dela dovolj, saj je treba odgovoriti vsem kandidatom za kadrovske štipendije, pa tudi drugih administrativnih opravil je vse več.

O denarju še nisem razmišljala, vendar ni bil odločen pri odločitvi za počitniško delo.

Roman Kovač:

»Doma sem v Titovem Velenju in letos že drugič delam med počitnicami v Gorenju. Tu imam tudi štipendijo, končal pa sem prvi letnik šole za elektroenergetika. Delam v obratu hladilniki, surovinski oddelek. Delo je na videz res težko, vendar ni tako hudo. Nekaj denarja bom moral odšteti za knjige, nekaj za obleke.

Simona Verdev:

»Doma sem iz Polzele, končala pa sem prvi letnik

strojne tehnične šole v Celju. V Gorenju sem že bila na delovni praksi, sedaj pa sem na počitniškem delu v obratu emajlirnice tozda Štedilniki. Precej vroče je ob pečeh, vendar se kmalu navadiš. Gorenje dobro poznam, saj sem štipendistka. Veliko zanimivega zvem iz Informatorja, ki ga štipendisti redno prejmemo po pošti. O nagradi za delo v Gorenju sem tudi že razmišljala. Tako bom lahko šla na počitnice v Umag.

Hinko Jerčič

Roman Kovač

Romana Sešek

Simona Verdev

Polletno poročilo

ŠAO

Alpinisti Saleškega alpinističnega odseka so potegnili črto, pod letnim dogajanjem. Da bo prva polovica sezone dobra, je bilo jasno že prej, vendar pa je pravo kvaliteto pokazala šele analiza ob zaključku.

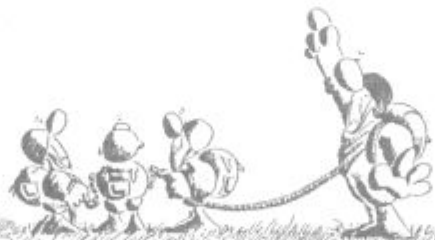
Preplezanj je bilo 94 smeri in od tega kar 14 z oceno VI, 18 z oceno V ter večje število smeri z oceno IV in III. Poleg tega je bilo opravljenih 26 zimskih tur, kar je presenetljivo saj so bile letošnje zimske razmere izredno slabe in nevarne. Izstopa vzpon Roka Preložnika v Lučki Babi. Gre za prvo ponovitev Saleške smeri, ki se odlikuje po težavnem vstopu. Veliko je bilo preplezanj zaledenih slapov, vendar se pozna, da je plezanje v le teh, dokaj nova usmeritev alpinizma, saj člani kluba še nimajo dovolj izkušenj in opreme za takšno vrsto plezanja.

Prvomajskega tabora v Paklenici smo se na žalost udeležili z majhno ekipo, ki pa je izpolnila vsa pričakovanja in opravila veliko število teških vzponov.

Spomladi smo pričeli izvajati alpinistično šolo in najbolj zagrizeni tečajniki so že opravili prve vzpone v domačih gorah.

S prvo polovico leta smo tako lahko zadovoljni, čeprav ne povsem. Vendar je za še večje uspehe potrebno več finančnih sredstev, ta pa so na žalost zelo skopa.

D. U.

GOBARSKA SREČA — Poletje je čas, ko se radi podamo v gozdove in preizkusimo svojo gobarsko srečo. Letošnja vročina gobam menda sicer ni najbolj naklonjena, pa vendar se spleča preizkusiti.

Morda vas bo k temu navdušili tale velik jurček ki ga je pred dnevi nekje v Lokovici našel dvanajstletni Matjaž Sečnikar, ki že nekaj let z očetom z veseljem nabira gobe.

Kar nekaj jih že pozna, najbolj pa se razveseli jurčkov in lisičk.

Letos sta jih nabrala že kar precej, tale jurček velikan pa je oba še posebej razveselil in gotovo se bodo v gozdove še raje podajala.

(bz)

Nova planinska pot
po Mozirski planini

Da smo Slovenci planinski narod, vsekakor ni treba posebej poudarjati. Dovolj je že podatek, da je v 179 planinskih društev včlanjenih preko 100.000 Slovencev, da sega zgodovina organiziranega planinstva skoraj 100 let nazaj, ko so naši dedje pričeli »nadelovati« planinske poti in spreminjati tuja imena naših gora v domača, slovenska.

Sodimo tudi v svetovni vrh vrhunskega alpinizma, na vso srečo pa se zavedamo, da se osvajanje Mont Everesta na prične v Nepal, pač pa s prvim pohodom fantiča in deklice na najbližji hrib.

V tem je pravzaprav pomen in veličina planinstva, množičnost in druge vrednote, tovarštvo, prijateljstvo, poštenost in zdravje so tisto, kar je prav v gorah ohranjen v celoti, kar krepi človeka in njegovega duha.

V planinah sklenjena znanstva in prijateljstva so trdnjša, pozdrav na planinski poti pride iz srca, stisk roke v planinah še veliko velja.

Seveda planinska organizacija vseh teh in drugih visokih ciljev ne bi dosegla, ohranjala in razvijala brez

posameznikov, ki jim gore pomenijo veliko, največ. Takšen je bil tudi Anton Sever, član mozirskega planinskega društva, ki mu nikoli ni bilo žal prostega časa za neudolno delo na vseh področjih planinstva. Izkušenemu markacistu, organizatorju in neumornemu delavcu so se mozirski planinci poklonili s tem, da so novo planinsko pot od Mozirske koče do najvišjega vrha Mozirske planine Boskovca poimenovali po njem.

Prijetno planinsko pot so odprli na nedeljski slovesnosti, ki so se je udeležili planinci iz vse doline. Na njej so spregovorili o pomenu planinstva, o liku pokojnega Antona Severja in seveda pripravili lep kulturni spored.

Udeleženci so po slovesnosti pot tudi prehodili

Dvignjeni zastor

48

Obljube — govori

V nedeljo, 5. julija 1987 smo bili v Zavodnjah. Kraj smo obiskali z namenom, da bi dokumentirali zgodovinsko konferenco, na kateri bi pozvani morali zastaviti svojo besedo in ugled ter tako jamčiti, da se bo ekološko stanje v Zavodnjah in celi dolini sčasoma izboljšalo. Pričakovali smo manifestacijo premika zavesti najodgovornejših tla-kovalcev poti v lepšo bodočnost. Tudi zato, ker upamo, da bo od problemske konference »Ekologija, energija, varčevanje« ostalo še kaj drugega kot akcija Nedeljskega »Očistimo Slovenijo, našo deželo«.

Pričakovali smo, pa se ni zgodilo nič! Obljubljenega in napovedanega srečanja občanov z voditelji ni bilo — preloženo je za nedoločen čas.

Potem smo se malo sprehodili po vasi in srečali precej občanov in delavcev. Pri tem ne mislimo, da so delavci tisti, ki so omenjeno dopolnilno brkljali okoli svojih novogradenj, občani pa oni, ki so nedeljsko dopolnilno pozdravljali zakmašno okravateni, težko pričakujoč govejo juho in rezance.

Ne norčujemo se iz Nedeljske niti iz marljivih možakarjev, ki kljub krizi in negotovi prihodnosti gradijo nove domove zase in svoje otroke. Ne norčujemo se iz starih šeg, čez katere se vleče vonj nedeljskega kosila — tesnobni občutek nas navdaja, ker bomo morali še kar naprej vpiti in se boriti, da bo tisto, kar je bilo že sklenjeno, v prihodnosti tudi udejanjeno. Na to nas je opozoril tudi Mauricio Olenik v Studiu ob 17-ih dne 8. julija 1987, ko je rekel: »Na žalost lahko ugotavljamo nekaj: dogajanje po konferenci (Ekologija, energija, varčevanje, op. p.) kaže na to, kar je pač lastnost našega samoupravnega političnega sistema — da se morajo bitke, ki so bile enkrat dobljene, vedno na novo dobivati«. Da je res tako, dokazuje tudi odpuvedano srečanje v Zavodnjah.

V Šaleški dolini se do zadnjega ožiga gozdov nihče ni zavedal, kaj za življenje predstavlja nenormalno velika koncentracija žvepla v zraku. Ker se nihče ni zavedal, tudi nihče ni ničesar

ukrenil. In videti je na žalost, da nihče prav resnega namena tudi nima. O tem nas ne prepričujejo sklepi, ampak opazovanje dejanj in preprosto logično sklepanje. Tudi izjava, da »bomo še naprej angažirali vse moči, znanje in čas«, ko pred tem ni bilo storjeno nič konkretnega (razen nekaj neizpolnjenih obljub), »nas« pač k ničemu ne zavezuje.

Do danes v bližnji in daljni okolici ni še nihče zahteval, da je treba zmanjšati proizvodnjo električne energije. To so podtikanja ekologom, ki zahtevamo odpravljanje vzrokov zastrupljanja in rušenja narave, katere del smo mi vsi. Pač! Za zmanjšanje proizvodnje so v samih TEŠ, kjer drugih hitrih in učinkovitih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja enostavno ne vidijo. K zmanjševanju proizvodnje električne energije pa posredno napeljujejo predvsem tisti, ki bi morali sestaviti programe in izbrskati denar za ekološko neoporečen razvoj, pa se niso in se ne zganijo dovolj hitro!

Ekologi ponujamo alternative, katerih pa žal ne skuša nihče niti ovreči. Tako mi pomagamo. Ne s spraševanjem, temveč z opozarjanjem! Kaj več nam žal ne preostane.

Mi se bojimo. Bojimo se mrtvorojencev in spačkov. Bojimo se raka in umiranja na višku življenjskih moči, čeprav se zavedamo, da smrti nihče ne uide.

Ker vemo, da želimo dobro, se ne bomo oportunistično postrinjali z zamečkanimi obljubami in tihi dogovori za ohranjanje šaleške samovšečnosti. In ne samo zaradi naših otrok. Tudi zaradi nas! Zaradi naše lepše sedanjosti, ki nam je bila obljubljena!

Naš cilj je ozdraviti bolno dolino, v kateri živimo. Zato bo potrebno veliko znanja, volje in denarja. Čas ni naš zaveznik! Zato bomo morali še kako vpiti in s prstom kazati na strupeno dediščino, ki se kopiči za nami. In najprej morajo poprijeti tisti, za katerimi je največ nesnage!

Ps. Besedilo smo končali 12. julija 1987 na prepolnem šostanjskem bazenu, kjer nas je vse popoldne, po nosu in po grlu, diskretno žgečkljalo žveplo, ki so ga rahle sapice nosile naokoli.

Peter REZMAN

Iz domačih logov

Reci(pročja) : poletni epepe

Najceneje (za sencem) greje velenjski lignit — so nam lagali pred desetletji. Zdaj nam po resnici povedo, da še vedno mislijo tako.

A X X

V krajevni skupnosti Smartno prvi pri nas gledajo »kabelsko« in »satelitsko« televizijo. Jeseni se bodo množično vpisovali v tečaje tujih jezikov.

X X X

Prodajalna M club na Cankarjevi ne prodaja le svojega dobrega imena, ampak tudi dobro tuje blago. Pridite (s stricem iz Švice) in prepričali se boste, da so za te vice — na vaš račun.

X X X

Erino novo vino »Virštenčan« ima komercialno povsem zgrešeno ime. Najprej ga imaš polna usta (!) nato polne noge in prazno denarnico.

X X X

Odkar so nehali izdelovati EFE židake iz pepela, se nekateri posipajo z njim, drugi pa ga imajo polna usta.

X X X

Velenjski gasilci imajo nove paradne obleke. Želimo jim, da bi čimveč paradirali (in malo gasili) ob letošnjem devetdesetletnem jubileju.

X X X

Jože Miklavc

»DOBRO PRIPRAVLJENE« — Na Golteh so na zimo vsekakor odlično pripravljene. Top čaka le še na primerno temperaturo zraka, za vsak slučaj pa je tu še teptalec, če bi bilo padavin preveč. Da ob ugodnem trenutku ne bodo po nepotrebnem zgubljali časa, sta oba že na svojem mestu, zunaj torej. Nič nas ne sme presenetiti!

»Srečno rudarji« v ljubljanski Nami

Na rob samostojni razstavi Betke Cimperc

Ena redkih ženskih članic sicer številnega društva Šaleških likovnih ustvarjalcev je tudi ljubiteljska slikarka Betka Cimperc. Sicer pa ji je slikarstvo tudi poklicno kar blizu, saj je po stroki aranžerka z izostrenim okusom in domiselnimi kreacijami.

Letošnjemu razpisu za likovno kolonijo ob rudarskem prazniku se je odzvala tudi Betka in skupaj z ostalimi slikarji brez strahu odšla v jamo, več sto metrov pod zemljo, kjer je opazovala delo rudarjev in dobila navdih za svoje slike, sedaj razstavljene v restavraciji Ljubljanske Name v Titovem Velenju. Sicer pa Betka razstavlja še v galeriji Kulturnega centra Ivan Napotnik skupaj z ostalimi udeleženci letošnje kolonije.

Razstava je domiselno vključena v prostor in ga z izvirnimi umetninami tudi v estetskem smislu lepo dopolnjuje. Čeprav je razstavljenih samo deset njenih slik je to dovolj, da lahko subjektivno presojaš njene ustvarjalne sposobnosti. Z deli slikarka preseneča, tako po živopisnem koloritu, kakor tudi po eruptivnem pristopu k posameznim motivom. Čeprav gre za povsem tematsko razstavo, ki sama zase dovolj zgovorno pravi o ru-

darski motiviki, ji je slikarka dodala še tradicionalni pozdrav SREČNO RUDARJI. Da bi še podkrepila ta SREČNO, je na podstavek aranžirala rudarske rekvizite z dodatkom barvno kontrastnih linij. Gre torej za simbole, ki izražajo vso rustičnost težkega poklica in rože kot blagodejno nežnost, ki to vsaj na zunaj le nekoliko olepša oziroma dopolnjuje. Prav pri delu »Usoda« pa je čutili svojstven Betkim odnos do teh predmetov, ki nas pritegnejo z vso domiselno izvirnostjo. V tej sestavljenki ne gre za sliko v klasičnem smislu, ampak za predmet, ki prikazuje vso težo rudarskega dela v boju z materijo (roka, les, mehanizacija) in nenazadnje tudi s časom — ura. Skratka gre za sporočilo zunanemu svetu in tistim, kar se dogaja v jami, globoko pod zemljo, skrito nam, ki znamo uživati tako zelo težko pridobljeno energijo v obliki premoga.

V. Koje

Betka Cimperc pred svojimi deli

REDNI KINO VELENJE

Četrtek, 23. 7. ob 18. in 20. uri in petek, 24. 7. ob 18. in 20. uri **MAŠČEVALEC IZ MIAMIA** — ameriški, kriminalka. Režija in gl. vl.: Burt Reynold. Film je narejen po romanu Elmore Leonarda, znane pisca kriminalk in je hkrati režijski debi igralca Burt Reynoldsa. Zgodba pripoveduje o bivšem zaporniku z nadimkom Stick, ki se je vrnil v Miami, da bi razčistil račune zaradi katerih je bil obsojen na 7 let zapora.

Petek, 24. 7. ob 10. uri
Sobota in nedelja, 25., 26. 7. ob 18. in 20. uri **DVIGNI SIDRO** — ameriški, komedija. V gl. Vlogah: Zach Noy, Yftach Katzur. Junaka filmov LIMONOV SLADOLED. VROC ZVEČILNI GUMI in drugih nadaljevanj Benji in Hugh se vkrcata na ladjo, ki križari po mediteranu. Benji zaradi lepe kapetanove hčerke, Highi pa zaradi grde Fatime s katero bo se rad samo poigral njen oče pa želi, da se Hugh poroči z njo. Oba seveda imata svoje probleme. Na ladji pa sta še tihotapca draguljev...

Ponedeljek, 27. 7. ob 10. uri
Ponedeljek in torek, 27., 28. 7. ob 18. in 20. uri **FLETCH — MASKIRANI DETEKTIV** — ameriški, kriminalka-komedija. V gl. vl.: Chevy Chase. Kako hitro se lahko človeku spremeni življenje in kako hitro si lahko nakopije na glavo kup skrbi in celo čredo gangsterjev — to lahko spoznamo, če spoznamo Fletcha.

Sreda, 29. 7. ob 10., 18. in 20. uri **GUŽVA NA KARIBIH** — francoski, kriminalka. V gl. vl.: Patrice Valota

KINO DOM KULTURE
Četrtek, 23. 7. ob 20. uri **FLETCH-MASKIRANI DETEKTIV** — ameriški, kriminalka-komedija. Film je igralska mojstrovina Chevyja Chasea: Odlikuje se po duhovitem dialogu. Narejen je po romanu Gregoryja McDonalda, ki je zanj prejel nacionalno nagrado. Glasba je odlična. Los Angeles je posnet v vseh odtenkih. Film je režiral Michael Ritche, ki je znan po odličnih akcijskih filmih.

KINO ŠOSTANJ
Sobota, 25. 7. ob 18. uri **ŽENSKA Z RDEČIM KLOBUKOM** — japonsko-nemški, erotski.

Nedelja, 26. 7. ob 18. in 20. uri **FLETCH — MASKIRANI DETEKTIV** — ameriški, kriminalka-komedija.

Ponedeljek, 27. 7. ob 20. uri **DVIGNI SIDRO** — ameriški, komedija.

Sreda, 29. 7. ob 20. uri **MAŠČEVALEC IZ MIAMIA** — ameriški, kriminalka.

Petek, 24. 7. ob 21.30 uri **LETNI KINO NA JEZERU** ob lepem vremenu.

KINO ŠMARTNO OB PAKI

Petek, 24. 7. ob 20. uri **DVIGNI SIDRO** — ameriški, komedija.

Torek, 28. 7. ob 20. uri **FLETCH — MASKIRANI DETEKTIV** — ameriški, kriminalka-komedija.

KINO VELENJE SI PRIDRUŽUJE PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA.

Namesto glose

Vse je O.K.!

Vsi so zaposleni, pa nihče nič ne dela; nihče nič ne dela, a vse je narejeno; vse je narejeno, a ničesar se ne dobi; ničesar se ne dobi, a vsi vse imajo; vsi vse imajo, a vsi so nezadovoljni; vsi so nezadovoljni, a vsi so za; vsi so za, pa nihče ne ve, za kaj.

(ugotovitev ameriškega ekonomista po dveh letih bivanja v Jugoslaviji)

JE ZARES NAJLEPŠA? — Tale stavba v središču Nazarij je bila in NAJ bi še bila med najlepšimi v tem kraju. Vendar — uničeno pročelje, poškodovana streha, grmovje v žlebovih in še kaj, ji takšnega naslova ne zagotavlja več. Res je, da lastnik in upravitelj nima ogromnih sredstev za celovito ureditev, nekdo pa bi vendarle moral poskrbeti, da navojnice, rolete če že hočete, ne bi bile polomljene, zvite, zveržene... Bili so nekoč lepi časi.

novo — trgovska ponudba

Čopova, Cankarjeva, Stritarjeva, Wolfova ulica, Prešernov, Stari in Mestni trg
Od 15. 6. do 5. 9. trgovine odprte vsak delovnik do 21.00 ure, ob sobotah do 18. ure

P. S. Da ne bo pomote. Tako je v Ljubljani, pri nas pa... Zastavljamo si sicer visoke cilje in papirnato strategijo, nismo pa sposobni premakniti niti delovnega časa gostinskih lokalov, kaj šele trgovin in ga prilagoditi spremenjenim poletnim navadam občanov in turistov. Je pač res — turizem smo ljudje.

gorenje sestavljena organizacija združenega dela, o.o.,

GORENJE — SESTAVLJENA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA, O. O.

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije GORENJE Procesna oprema, p. o., Titovo Velenje

razpisuje prosta dela in naloge:

1. orodjar (2 delavca)
2. rezkalec (2 delavca)

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo končan program srednjega izobraževanja kovinarstva in strojništvo, smer oblikovanja kovin,
- da imajo najmanj 2 leti delovnih izkušenj na enakih delih in nalogah.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi oglasa na naslov: Gorenje Procesna oprema, Sektor kadrovskih, samoupravno-pravnih in splošnih zadev, Partizanska 12, 63320 Titovo Velenje.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem roku za prijavo.

VIZ VELENJE Komisija za štipendiranje VIZ VELENJE,

Jenkova cesta 2, Titovo Velenje
objavlja zaradi prejemnega števila kandidatov, ki so se prijavili na skupni razpis kadrovskih štipendij, še:

razpis za podelitev štipendij dijakom srednjih družboslovnih, naravoslovnih in pedagoških šol.

Učencem, ki so uspešno dokončali osnovno šolo, bo podeljenih 8 štipendij.

Pogoj za podelitev štipendije je, da štipendist po dokončanem srednjem usmerjenem izobraževanju nadaljuje študij na visoki šoli pedagoške smeri.

V okviru tega razpisa bo komisija obravnavala tudi vloge tistih dijakov, ki so prošnje z dokazili poslali na naš naslov do 15. 7. 1987.

Rok za prijavo je 20 dni od objave.

K prošnji je treba priložiti izpolnjen in potrjen obr. SPN — 1, potrdilo o premoženjskem stanju, potrdilo o vpisu in kopijo zadnjega spričevala. Prednost pri podelitvi imajo učenci, ki so prejeli medaljo bratov Ribar.

Štipendije se podeljujejo za šolsko leto 1987/1988.

KOLEDAR

Koledar imen
ČETRTEK, 23. julija — **BRIGITA**
PETEK, 24. julija — **KRISTINA**
SOBOTA, 25. julija — **JAKOB**
NEDELJA, 26. julija — **ANA**
PONEDELJEK, 27. julija — **GORAZD**
TOREK, 28. julija — **NEVENKA**
SREDA, 29. julija — **MARTA**

DEŽURSTVA

Dežurni zobozdravnik v Zdravstvenem domu Velenje:

25. in 26. julij — **dr. Marina Biljam**, Foitova 2, Titovo Velenje.

Dežurni veterinar na Veterinarski postaji Šoštanj:

od 24. do 31. julija — **Ivo Zagoren**, dipl. vet., Jerihova 32, Titovo Velenje, telefon 858-704.

G. PREBIVALSTVA

Matično območje Velenje Poroče:

Peter Šilc, roj. 1968, rudarski tehnik iz Titovega Velenja in Alenka Meh, roj. 1968, zdravstveni tehnik iz Titovega Velenja.

Ivan Vajdl, roj. 1957, delavec iz Titovega Velenja in Zvezdana Hauptman, roj. 1967, komerc. tehnik iz Ljubljane, Jože Verbič, roj. 1954, šofer iz Velikega vrha in Helena Šmerc, roj. 1960, prodajalka iz Podgore, Roman Skornšek, roj. 1960, elektrotehnik iz Skornega pri Šoštanju in Irena Hriberšek, roj. 1965, ekon. tehnik iz Gabrk, Milan Kelher, roj. 1960, električar iz Škal in Darinka Orlačnik, roj. 1965, ekon. tehnik iz Titovega Velenja, Milanko Domuz, roj. 1962, natakar iz Titovega Velenja in Mirjana Rednak, roj. 1959, labor. tehnik iz Titovega Velenja, Franc Višček, roj. 1961, avtomehaničar iz Titovega Velenja in Tatjana Korošec, roj. 1964, rudarski tehnik iz Titovega Velenja, Zvonko Goršek, roj. 1961, rudar iz Titovega Velenja in Matjaž Mraz, roj. 1966, delavka iz Titovega Velenja, Bojan Goršek, roj. 1962, rudar iz Titovega Velenja in Nada Sirotič, roj. 1967, resalka iz Titovega Velenja.

Smrti:

Jalen Antonija, Ljubljana, Na jami 5, roj. 1923, Ante Marković, Alibegovci, roj. 1945.

Gostišče pri Vidi, Zgodnje, obveščene cenjene goste, da bo lokal do 16. avgusta zaprt. Za obisk se spet priporoča jo po tem datumu.

Občinska skupnost za zaposlovanje Velenje

Objave potreb po delavcih

DELOVNA ORGANIZACIJA	POKLIC IZ ŠIFRANTA	PROSTA DELA IN NALOGE	DI	NČ DČ	ROK P	OD	ŠT. DEL.
OBČINA VELENJE							
DO INŽENIRING	dipl. ing. strojništva	722.01	5	nč	15	340.000	1
DO INŽENIRING	dipl. ing. stroj	722.01	3	nč	15	290.000	1
DO INŽENIRING	dipl. ing. elektroteh.	725.01	3	nč	15	307.000	1
VIZ T. Velenje	snaziška	199.08	—	dč	8	140.000	1
TOZD OŠ Anton Aškerc	zdrav. tehnik	594.01	1	nč	8	200.000	1
ZC TOZD Naravno zdravilišče Topolišica							

LEGENDA: DI = delovne izkušnje, NČ = nedoločen čas, DČ = določen čas, ROK P = rok prijave, OD = osebni dohodek, ŠT. DEL. = število delavcev

Mali oglasi

DELE ZA ZASTAVO 750 prodam. Telefon 856-424, od 19. do 21. ure.

REGALE ZA DNEVNO SOBO prodam. Cena po dogovoru. Informacije po telefonu 855-151, interna 274, Felician, dopoldan.

HIŠO S 5500 m² zemlje, takoj vseljivo, v Šaleku, prodam. Vlado Postružin, Šalek 74, Titovo Velenje.

NEMŠKI ŠOTOR ZA 4 OSEBE prodam. Prodajni fotoaparati Minolta, priklopi za vleko karamboliranih vozil z vitlom in vrtni stroj Iskra, do 10 mm. Telefon 882-823.

ŽAGO ZA RAZREZ HLODOVINE prodam tip Sonjak, Prevalje. Milan Naveršnik, Plešivec.

MANJŠO KMETIJO, s takoj vseljivo hišo, ob cesti za Titovo Velenje prodamo. Telefon 265-53.

OPRAVIČUJEM SE TOVARIŠICI JOŽEVI TERAN za izrečene žaljive besede. Ludvik Vede, Florjan 1, Šoštanj.

HLADILNIK IN ŠTEDILNIK (kombiniran) Gorenje ugodno prodam. Telefon 858-046, popoldne.

RAČUNALNIK »SINCKLER«, osciloskop in videorecorder ugodno prodam. Telefon 854-175. Prodajni tudi Zastavo 101, letnik 1984.

OMARO ZA DNEVNO SOBO UGODNO prodam. Letnik, Kardeljev trg 11, Titovo Velenje.

UGODNO prodam JEDILNI KOT in mizo s stoli ter otroško dvonadstropno posteljico brez jogijev. Zdenko Brodež, Ulica Veljaka Vlahoviča 9, Titovo Velenje.

SPAČKA POCENI prodam. Letnik 1974: Telefon 856-781, od 15. do 18. ure.

BRAKO PRIKOLICO UGODNO prodam. Telefon 856-161. **ZASTAVO 101 COMFORT** UGODNO prodam. Letnik 1981, prevoženih 62.000 km. Telefon 854-464.

OSEBNI AVTO R-4, letnik 1982 in gradbeni material (betonske zidake in armaturno železo) ugodno prodam. Kavabar, Veljaka Vlahoviča 49, Gorica.

OHRANJENO ZASTAVO 101 prodam za 200 SM. Telefon 856-681 ali 853-363, po 14. uri.

ŠKODO 105 S prodam. Letnik 1982/10, cena po dogovoru. Informacije po telefonu 853-943.

AVTOMAT A-3 MS, star 1 leto, prodam. Telefon 858-881.

OSEBNI AVTO R-4, letnik 1978, prodam. Telefon 857-046, popoldan. V voznom stanju, registriran do februarja 1988.

PRODAM BARVNI TV GORENJE SELECTOMATIC. Franc Golobinek, Kreigherjeva 8 a, Titovo Velenje, telefon 857-244.

V TITOVEM VELENJU, oziroma Šoštanju iščem primerne stanovanjske prostore. Pisne ponudbe pošljite na uredništvo lista pod šifro »NUJNO-PLAČAM VNAPREJ«!

PLASTIČNE IN LESENE ROLETE izdelujemo in vgrajujemo. Telefon 24-296.

LEVI IN DESNI BLATNIK, progi, sprednje luči, izpušni cev in sprednjo masko, vse novo za Zastavo 101, stari tip, prodam. Telefon 881-157.

80-basno KLAVIRSKO HARMONIKO, znamke Melodija, prodam. Telefon 853-137.

ČE SE NISTE ODLOČILI KAM BOSTE ODŠLI NA DOPUST, se oglasite 40. letni simpatični Štajerki in preživite z njo lep dopust na Kornatih. Pisne ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro »Potuj z menoj!«

ZASTAVO 101 prodam. Cena 85 SM. Kersnikova 15/37.

OSEBNI AVTO R-4, dobro ohranjen, letnik 1977, registriran do julija 1988, prodam. Telefon 857-487.

PROSIMO NAJDIJELCA KANARČKOV, ki sta pobegnili na Gorici, rumen in rumeno črn, da ju proti denarni nagradi vrne na naslov Čas, Šalek 57 a, telefon 857-852.

EKO

EKO — Titovo Velenje
ELEKTROKOVINARSKA OPREMA
Titovo Velenje
 objavlja

JAVNO LICITACIJO

naslednjih osnovnih sredstev:

1. kombi vozilo Z 435, leto izdelave 1981 — 1 kos — 250.000,— din
2. osebni avto R 18, leto izdelave 1981 — 1 kos — 2.400.000,— din v voznom stanju, dobro ohranjen

Licitacija bo v petek, 24. julija 1987 ob 11. uri. Ogled osnovnih sredstev je mogoč uro pred pričetkom licitacije. V tem času bodo lahko zainteresirani vplačali 10 odstotno varščino, ki v primeru odstopa od dražbe zapade v korist dražitelja. Prometni davek plača kupec. Licitacija bo opravljena po sistemu videno-kupljeno, poznejših reklamacij ne bomo upoštevali. Podrobnejše informacije so interesentom na voljo po telefonu: 063/855-151, interna 227.

VEKOS

DO za komunalno in stanovanjsko oskrbo
Vekos n. sub. o. Titovo Velenje, Koroška 37 b
TOZD toplotna oskrba

DO VEKOS, n. sub. o.
TOZD KOMUNALNA OSKRBA

Koroška 37 b
 Titovo Velenje

Komisija za delovna razmerja DO VEKOS, TOZD Komunalna oskrba
 objavlja prosta dela in naloge:

1. Manj zahtevna dela v pogrebni službi (1 delavec)
2. Čiščenje in pomožna dela v pogrebni službi (1 delavka)

Pogoji:

- Pod 1.: — NK ali PK delavec
 — 15 dni do 3 mesecev delovnih izkušenj
- Pod 2.: — NK delavka
 — 15 dni do 3 mesecev delovnih izkušenj

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

V kolikor se zaposli zakonski par, nudimo ogrevano družinsko stanovanje.

Za razpisana dela in naloge naj kandidati pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: DO VEKOS Titovo Velenje Kadrovska služba, Koroška 37 b. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po poteku objave.

An club

DO MODNI SALON
TITOVO VELENJE

Komisija za medsebojna razmerja DO Modni salon Titovo Velenje, objavlja prosta dela in naloge

PLANERJA — ANALITIKA

Pogoji:

- izpolnjeni splošni pogoji
- dosežena VI. ali VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusnim rokom 90 dni.

Kandidati naj vloge z dokazili pošljejo v 15 dneh od objave kadrovske službi DO Modni salon Titovo Velenje, Koroška 37/a.

Rok obvestila o izbiri: 30 dni po končanem zbiranju prijav.

ZAHVALA

Umrli je naš dragi

Milan Banko

Ob njegovi smrti se zahvaljujemo vsem, ki so nam bili v najtežjih dneh v kakršnokoli pomoč, pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti in zasuli njegov prerani grob s cvetjem. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Gorenje MGA Nazarje, sosedom in prijateljem pokojnega in duhovniku gospodu Jožetu Vratnarju za opravljen pogrebni obred.

Ana Kaker s sinčkom Milanom, brat Jože z družino in starši.
 Juvanje, Ljubno ob Savinji, 16. 7. 1987

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, babice in prababice

Pavle Žibret roj. Mencinger

16. 6. 1907 † 13. 7. 1987

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za darovano cvetje in nesebično pomoč.

Še posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za darovan zakrament, g. župniku za opravljen obred ter pevcem sv. Martina iz Titovega Velenja za lepo zapete pesmi.

Hvala dr. Fijavžu za takojšnjo pomoč, dr. Skorji in osebju bolnišnice v Vojniku ter zdravnikom in osebju internega oddelka bolnišnice v Celju. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: sin Ivan, hčeri Silva in Adela z družinami in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Tiho in mirno, še poln upanja v življenje, nas je prerano zapustil predragi mož in oče

Miha Gregorin

iz Titovega Velenja, Tomšičeva 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih časih, darovali vence, izrazili pisno in ustno sožalje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni osebju dializnega in F oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec ter reševalni postaji zdravstvenega centra Velenje za nesebično pomoč in nego med boleznijo.

Iskrena hvala DO RLV, Rudarski godbi, Društvu upokojencev, pevcem in tovarišici Devičevi za opravljen pogrebni obred, spremstvo in poslovljne besede. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: žena in sinova

Dopisujte

V

Naš čas

Dolgoprstneži praznijo trgovske police

Poštenost je človeška vrлина, ki jo radi pohvalimo in se z njo tudi radi postavljamo, žal pa je med nami očitno vse več takšnih, ki jim je ta človeška lastnost tuja. To med drugim potrjujejo trgovci, ki se iz dneva v dan srečujejo s tatovi, ki si prisvajajo to ali ono malenkost, pa ne le malenkost, prav radi »zmaknejo« tudi kakšen dragocen kos blaga.

»Problem tatvin je prisoten v večji meri vse od uvedbe samopostrežnih trgovin oziroma trgovin, kjer je blago razstavljeno tako, da si ga lahko kupec dobro ogleda.« pravi vodja kadrovske splošne službe delovne organizacije Eri Tone Seliga. »Vendar pa se je ta pojav v zadnjem času, v času ekonomske krize, tako zelo razmahnil, da se bomo morali z njim koreniteje spopasti.«

Se posebej veliko tatvin beležijo v trgovinah z industrijskim blagom, konfekcijo in seveda samopostrežnih trgovinah. Občani pri krajih niso izbirčni in pogosto jemljejo tam, kjer bi človek najmanj pričakoval, zato se tolikšna budnost in pazljivost trgovca pogosto ni dovolj. Velikokrat nemočen obstane pred praznim obešalnikom, na katerem je še pred nekaj trenutki viselo drago oblačilo, zgorelo se ob pogledu na polic, kjer je bil razstavljen drag parfum, pa draga pijača... Vse to ga seveda hudo udari po žepu, saj se zaradi tega njegov že itak skromen osebnih dohodek, zmanjša. Tisti, ki kradejo najbrž pogosto požabljajo, da pravzaprav jemljejo prodajalki, jemljejo pa tudi nam, vsem drugim občanom. Ravno zaradi takšnih se nam trgovci, ki morajo budno spremljati dogajanje v trgovini, vedno ne morejo posvetiti, tako kot bi želeli, tatvine pa vplivajo seveda tudi na ceno blaga, saj je vsaj delno potrebno z njo pokriti primankljaje, ki nastajajo zaradi kraja. Teh pa je, kot smo že omenili, v zadnjem času toliko, da ta še zdaleč ne zadošča in da morajo razliko pokrivati trgovci sami. Zdj ko to vemo, bo najbrž vsakomur jasno, zakaj se trgovke tako zelo bojijo iverentur. Takrat se med drugim tudi

točno ugotovi, koliko blaga so jim odnesli nepridipravi in številke, ki jih morajo pokriti iz lastnih dohodkov so včasih kar zastrašujoče visoke.

Nikakor nimamo namena opisovati na kakšen način si občani prisvajajo blago, saj vemo, da bi se iz tega mnogi še kaj naučili, povejmo pa, da se trgovke se posebej bojijo kupcev z velikimi torbami, v katere je mogoče zelo hitro in neopazno spustiti oblačilo z obešalnika. Zato bodo v Eri ukrepali. Nabavili bodo obešalnike s katerih oblačil ne bo mogoče sneti tako enostavno. Precej oblačil zmanjka tudi takrat, ko stranka odide v kabino, da jih pome. Vzame več oblačil, potem pa eno obleče pod svojo obleko. Tudi tu bodo ukrepali in uvedli številke.

Kljub prizadevanju trgovk, kljub pazljivosti, te odkrijejo le od 10 do 20 odstotkov tatvin. Pa še takrat je zelo težko ukrepati. Stranke ne smejo »razkrinkati« v prodajalni. Vljudo jo morajo povabiti v pisarno. Pritem pa pogosto nastanejo težave, še posebej, če trgovka šibka ženska, tat pa postaven možak, ki ji ob tem morda še zagrozi, v nobenem primeru pa ni pripravljen oditi z njo v pisarno, kamor bodo poklicali miličnike... Na tisoče je takšnih zgodbic, pove pa vam jih lahko najbrž kar vsaka trgovka in to so prav gotovo najbolj temne strani trgovskega poklica.

Med tatovi so pogosto tudi otroci. Kraje sicer niso omembe vredne, saj ti vzamejo kakšno čokolado, bonbone, zvečilne gumije... Pa vendar, če jim kraje uspejo... nekoč bodo veliki in morda bodo te drobne tatvine prerasle v velike, za-

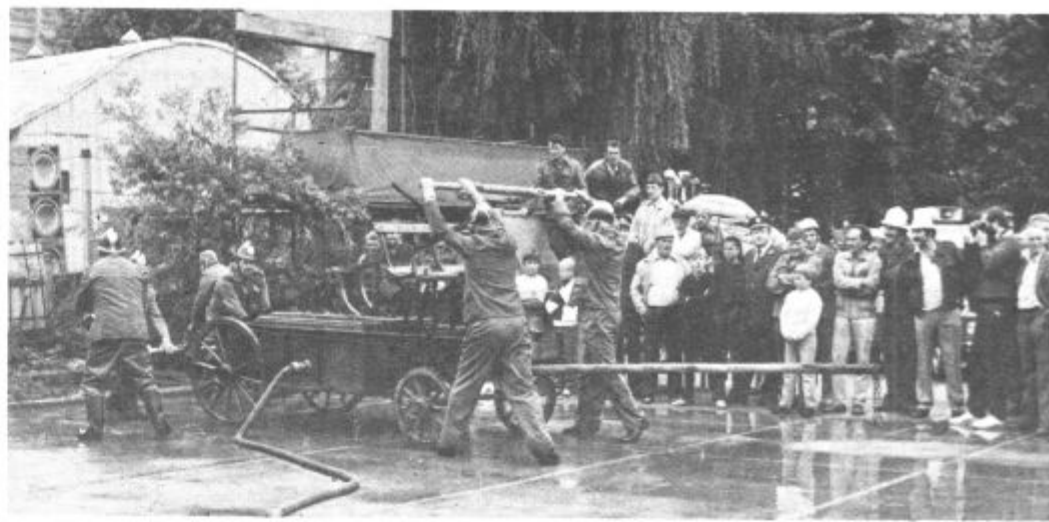
to se je treba temeljito spopasti tudi z njimi.

V Eri so se problema tatvin v zadnjem času odločno lotili. Ogleдали so si, kako rešujejo te probleme v svetu, pa v večjih trgovskih centrih pri nas. Drage opreme, ki pa tudi ni povsem učinkovita, seveda ne bodo mogli nabaviti, nekaj pa je vendarle bilo. V teh dneh so pripravili za trgovce v sodelovanju z Upravo za notranje zadeve iz Celja strokovne smernice o tem, kako naj ukrepajo, da bodo preprečevali tatvine po trgovinah, uvedli pa bodo tudi poostren nadzor. Vsekakor pa menijo, da bi morale biti kazni za tatvine po trgovinah bistveno višje. Tako bi prav gotovo preprečili, da med tatovi ne bi bilo toliko povratnikov.

Jasno je, da so poostreni ukrepi na tem področju nujni, vsekakor pa bomo morali več narediti tudi na vzgojnem področju. Vse prevečkrat tatove ščitimo, saj te besede skorajda ni dovoljeno uporabljati in tisti, ki krade, bi nas še tožil (tožbo mogoče celo dobil), če bi mu rekli, da je tat. Neupravičeno prilaganje družbenega premoženja pa je tatvina in tisti, ki ga jemlje, je tat, pa če to prizna ali pa ne. Pa bi ga bilo zato najbrž treba tudi ožigosati, ga razkrinkati kar pred strankami v trgovini. Takšna kazen bi gotovo bila veliko večja kot pa tista simbolična, ki jo mora poravnati pri sodniku za prekrške. Najbrž bi drugič, ko bi segel po sistemu kar ni njegovo, vsaj desetkrat bolj premislil.

Naj bodo te vrstice v opomin predvsem vsem tistim, ki ste kdaj kradli, pa tudi vsem tistim, ki ste kdaj že opazili kakšnega nepridiprava pri delu, pa ste zamišljali na eno oko. Vsi skupaj moramo nekaj narediti, da nas ne bo kd ožigosal za družbo tatov. Tega prav gotovo nočemo.

M. Zakošek

Zbor gasilcev od Primorske do Prekmurja

Žunkovičev memorial je tudi turistično zanimiv

Na Žunkovičevem memorialu je vsako leto več tekmovalcev, pa tudi obiskovalcev, ki si pridejo ogledat to edinstveno tekmovalstvo s starimi ročnimi in motornimi brizgalkami. Tekmovanje prirejata šostanjski gasilci v spomin na gasilskega funkcionarja in časnika Jožeta Žunkoviča. Memoriala se je udeležila tudi družina Žunkovič iz Maribora, delegacija pobratenege društva iz Hrvaške Čazme ter predstavniki gasilskega društva iz Špitala ob Dravi iz Avstrije.

Točno ob 16. uri so se zbrali vsi tekmovalci in poveljnik Danilo Čebul je raportiral predsedniku Hinku Bolhi, da je na tekmovalstvo prijavljenih 15 ekip in 150 gasilcev iz raznih krajev Slovenije. Po dogovoru predsednika je v imenu krajevne skupnosti Šostanj kot pokrovitelja, spregovoril se Matjaž Natek in vsem zaželel veliko uspeha in prijetno počutje.

V zboru smo videli pravcato parado najrazličnejših uniform

— nekateri so bili kar v delovnih predpasnikih — do svetlečih medenastih čelad. Ni manjkalo tudi rdečih perjanic in trobent s katerimi so nekoč (ko še ni bilo siren) klicali, ob požarih, gasilce na pomoč. Vsako leto presenetijo gasilci iz Pameč pri Slovenj Gradcu, ki pridejo na tekmovalstvo v snežno belih uniformah s starinskimi čeladami. Se posebej pozornosti so bile deležne ročne črpalke na vozovih, čeprav tudi prenosnih ni manjkalo. Po izgledu sodeč so jih društva obnovila in prebarvala. Med zanimivimi sta bili brizgalni izpod Nanosa na Primorskem in Petanjcev pri Murski Soboti, ki izvirata iz obdobja na prelomu stoletja.

Ko so vsi desetarji dobili navodila, se je tekmovalstvo začelo, s humorjem pa ga je domiselno komentiral Miha Valenci iz Titovega Velenja, za dobro počutje pa je poskrbel tudi godba Zarja. V glavnem je vse potekalo brezhibno. Voda je iz cevi običajno pritekla že v nekaj sekundah, ob tem pa so bili večkrat mokri tudi člani komisije, ki so z urami, kar preblizu, spremljali tekmo-

valce. Člani tekmovalne komisije so bili Franc Pečecnik, Alojz Dobnik, Anton Mežnar, Ivan Stvarnik, Rudi Imperl, ki so svojo nalogo dobro opravili. Šostančani so bili tudi letos deležni pozornosti, saj so se pripeljali na vozu — črpalke, s konjsko vprego. Konja jim je posodil Ivan Rožič iz Topolšice, ki ima na tem področju edini konja. Pri tem pa so kot nekoč trobili s trobento, ko so hoteli na prizorišče požara. In čeprav so bili letos šostančani zadnji (imeli so preko 100 let staro brizgalno v katero je bilo treba nositi vodo v vedri), so vseeno zbuiali pozornost, saj so se pod vodstvom Ivana Jegovnika precej namučili predno je pri tekla voda.

Prva tri mesta pri ročnih brizgalnah so zasedle ekipe iz Pameč, Letuša in Ljubnega ob Savinji, pri motornih brizgalnah pa iz Loke, Topolšice in Pameč.

Ob zaključku je spregovorila tudi Jasna Senekovič, hčerka Jožeta Žunkoviča in se zahvalila vsem sodelujočim ter organizatorju memoriala — gasilskemu društvu Šostanj. Hinko Bola pa se je v imenu domačega društva zahvalil vsem, ki so kakorkoli prispevali k tej prireditvi in povabil vse nastopajoče ekipe, da se tudi prihodnje leto udeležijo memoriala, ki je edinstvena prireditve te vrste v Sloveniji.

V. Koje

Gornji Grad

Zares še »Čebelarški praznik?«

O zgodovini čebelarstva, o njegovi vlogi in pomenu v najrazličnejših civilizacijah nekoč, pa o njegovem vsestranskem pomenu v naravi, gospodarstvu, kulturi in v zdravstvu se danes, seveda ne kaže posebej razpravljati. Bogato izročilo na vseh teh področjih in njegova velika današnja vloga si jasno zaslužita večjo turistično in narodopisno prireditev. Te so se že pred osemnajstimi leti lotili turistični delavci in čebelarji iz Gornjega grada.

Brez zlih namenov moramo reči, da žal ta »Čebelarški praznik« iz leta v leto izgublja na svoji vsebini. Ob vseh mnogoterih možnostih, ki jih nudita zgodovinsko izročilo in sedanost je za prikaz čebelarjenja odločno premalo le pokazati kako se med toči, pa še to bolj na kratko. Prireditelji se bodo morali potruditi

in čebelarjenje prikazati drugače, bolj bogato in pestro, da ne bo vse skupaj zgolj veselje otrok, ki se lahko na tej prireditvi z medom do mile volje posladkajo. Žal je bilo v nedeljo znova tako.

Vesela je že bila, to je res, res je tudi, da so ponudili veliko različnih vrst medu, da je bila medica dobra, da je bilo na voljo

precej domačih izvirnih jedi in podobno. Tudi s športom so obeležili praznik, pa z lokostrelstvom, tudi vrvi so vlekli in plesni pari so tekmovali, toda vse to je

za »čebelarški praznik« premalo, če naj bo to turistična in narodopisna prireditve. Upajmo, da bodo le strnili vrste in poskrbeli za pravo vsebino.

Za prikaz čebelarjenja je bilo tole vsekakor premalo

Nazarje

Na vse načine mokri gasilci

Ob vsej redni in bogati dejavnosti nazarjski gasilci ne pozabljajo na razvedrilo, zase in za vse krajane. Tako so tudi letos pripravili gasilsko-sportno tekmovalstvo, turnir v nogometu z vodo namreč.

V goste so tokrat povabili še gasilce iz Letuša, pri katerih so pred časom tudi dobili nasvete in napotke za takšno »tekmovalstvo«. Rezultati najbrž niso najpomembnejši, več je vredno, da so se razvedrili sami in predvsem številni krajani, ki so na športnem igrišču preživeli veselo popoldne. Gasilci so bili seveda mokri, krepko in povsod, z osvežujočimi prhami pa so občasno razveseljevali tudi razgredne gledalce. Vsekakor je bilo to prijetno popoldne.

Borbenosti in zabave nikakor ni manjkalo

Kinološko društvo Mozirje

Uspešno opravljeni izpiti

Kinološko društvo Mozirje je glede na čas obstoja še rosno mlado, zato pa so njegovi člani toliko bolj prizadevni in delavni. Že od vsega začetka člani in njihovi štirinožni ljubljenci nenehno vadijo in se usposablja, čeprav so imeli dolgo časa težave z vadbenim prostorom.

Sedaj so si ga zagotovili v prijetnem okolju prostrane gmajne v Varpolju. Pridno ga urejajo in pripravljajo za nemoteno urjenje in ostalo društveno dejavnost. Seveda so ob tem opravili že ogromno prostovoljnih delovnih ur in jih veliko še bodo, saj jim volje in zagnanosti zagotovo ne manjka. Razveseljivo je tudi, da zanimanje za članstvo v društvu raste, kar je prav tako odraz

uspešnega dela.

Po številnih urah vadbe in urjenja so seveda na vrsti tudi izpiti. Te so opravljali v soboto, za različne težavnostne stopnje seveda. Dokaz, da so uspešno delali je tudi dejstvo, da je izpite opravila velika večina kandidatov, čeprav velika vročina in sopena štirinožcem ni bila najbolj pogodu.

Markerju je bilo pri vaji napada dvakrat vroče

Čebela je s svojimi proizvodi zanimala človeka že v pradavnini, čeprav prvotni človek se ni bil čebelar, bil je le plenilec čebeljih gnezdi. Človek je seveda kaj kmalu spoznal vrednost medu in s tem so se pojavile prve oblike čebelarjenja. Med so zelo dobro poznali stari Egipčani in so ga na tisoče vrčev darovali bogovom, pa Kitajci, Perzijci in Arabci. Zelo so ga čislali Grki in Rimljani in iz teh časov izvirajo prva navodila za čebelarjenje, ki sta jih med drugim pisala tudi Platon in Ovid. Japonci medu niso smeli uživati, saj so ga le darovali bogovom, pa tudi sicer je bil med v večini civilizacij povezan z najrazličnejšimi obredi. Zdravilno vrednost medu so poznali tudi stari Slovani, ki so iz njega poleg drugega znali izdelovati tudi izvrstno pijačo — medico. Čebela se mnogokrat omenja tudi v slovenskem ljudskem izročilu in ima največkrat vzvišen pomen.

Čebele izdelujejo med iz cvetličnega nektarja ali iz rastlinske mane, ki jo nabirajo na iglavcih in listavcih. Za kilogram medu morajo čebele v panj prinesiti 3 do 4 kilograme medičine. Da takšno količino naberejo, morajo obiskati kakšne štiri milijone cvetov in opraviti 150.000 poletov. To medičino nato predelajo, zgostijo, ji dodajo specifične sestavine in jo vskladiščejo v sate.

Med sestavinami medu

prevladujeta glukoza in fruktoza. Imata redko lastnost, da ju telo po zapletenem procesu nakopiči v jetrih, pri čemer se fruktoza spremeni v glukozo. Ko telo potrebuje večje količine energije, se glukozo iz jeter sprosti v kri, kjer jo telo porabi. Skoraj bi zato lahko rekli, da lahko med uživamo »na zalogo«. Ni torej čudno, da med uživajo ljudje, ki morajo premagovati velike umske in telesne napore. To so znanstveniki, športniki, alpinisti in drugi. Med viša umsko in telesno moč, med umirja, je najboljše uspavalno, je odlična hrana za bolno srce in za vse, ki preborevajo infarkt, je zdravilo za vnetje sluznice v nosni in ustni votlini, učinkovito pomagata pri zdravljenju želodčnih, črevesnih in pljučnih bolezni. Ima zelo visoko kalorično vrednost. En kilogram medu vsebuje toliko energije kot trije kilogrami mesa, kot 50 jajc ali 5 litrov mleka, kot 3 kilograme sladkovodnih rib, kot 6 kilogramov pomaranč, kot 3 kilograme banan...

Marsikdo je verjetno od čebelarja ali v trgovini kupil med, ki se mu je že v kratkem času strdil v kristale. Nepoučeni je zagotovo mislil, da gre za ponaredek in da je za drag denar kupil sladkor. Vendar je to običajen proces. Med ima namreč tudi to lastnost, da se prej strdi, od tod tudi ime strd. Strnjevanje seveda lahko z določenimi ukrepi preprečujemo.